

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėnyo'nia, Chicago, Ill.
Metinė Preiur'vata:
Suvietyose V'ose \$2.00
Kanadoje ir M'ike \$2.50
Visose kitose viešpatystėse \$3.00
Preiur'vata apmokama iš viršaus. Preiur'vatos metas kaitosi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų. Apparatinių kainų klausite laisvai. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
To Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd.

Metai XXV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 19 d., 1916 M.

No. 20

Didėji Karė.

Svarbiausias milžiniškos karės aktas traukiasi dar vis prie Verdūno, bet, kaip rodo, musio galas dar gana toli, dar vis niekas negali įspėti, kas taip ilgai besitraukiantį musį laimės. Išsyrk vokiečiams pasisekė kiek musio lauko nuo francūzių atimti, bet dabar ne tik jie neįstengia toliau nužengti, bet tulas pirmą nužudytas pozicijas francūzai nuo jų vėl atėmė; tuom vienok dar musio ir francūzai nepriartino prie galo. Imtynės tarp milijono kareivių ir kraujo liejimas eina vis tose jau vietose. Vokiečiai kelis kartus mėgino pirmyn žengti ant linijos Douaumont ir Thraumont, bet tapo atgal atmūsti. Ant kairiojo kranto upės Meuse francūzai atėmė vokiečių pozicijas prie kalvos 287. Avocourt giriose ir prie kalvos 304 eina smarkios imtynės, bet be svarbių pasekmių; tas pats yra ir prie Mort Homme. Smarkūs vokiečių atakai į pietus nuo Roye tapo su dideliais jiems nuostoliais atmūsti.

Prie Pogesturt išsyrk vokiečiams pasisekė įsipausti į vieną anglų grabę, bet iš jos angliai kontr-ataku juos išvyjo. Prie La Basse angliai laimėjo kelis šimtus metrų vokiečių grabių.

Vokiečiai pats prisipažįsta, jog prie Malancourt po penkių smarkių atakų francūzai privertė vokiečius atgal trauktis. Tas pats atsitiko ir prie kalvos 304, tik vokiečiai tą poziciją atgal atgavo.

Prie Hulluch angliai stengėsi atgauti nužudytas pozicijas, bet tas jiems nepasisekė. Nepasisekė nei francūzams užuolimas vokiečių pozicijų prie Mort Homme, taipgi Caillette giriose. Nieko svarbesnio neatsitiko nei Vokietijos teritorijoje prie vokiečių tvirtovės Metz.

Smarkūs mušiai anglų su vokiečiais buvo tarp Loos ir Bethune; prie La Basse kanalo anglams pasisekė išsyrk paimiti smotelį vokiečių grabių, bet paskui jos tapo kontr-ataku atgal atimtos. Vokiečiai mėgino angai išvyti iš jų nuo vokiečių atimtos Hohenzollern redutos ir jos aplinkinių, bet tas nepasisekė. Minomis angliai išnaikino dalį vokiečių grabių ir apvaldė minos padarytą kraterį.

Champagne distriktie vokiečiai vis smarkiai bombarduoja francūzų pozicijas tarp Le Mesnil, Les Maisons de Champagne. Mėgino jie ir pirmyn žengti su mažomis pajėgomis, bet nieko nepelnė. Meuse paupiuose francūzai nuo vokiečių išvalė 200 metrų jų grabių.

Svarbiu dabar yra ne vien mūsų išėjimas, bet ir turinio maisto daugumas. Nors vokiečiai giriasi, kad jie gyventojams maisto turi pakaktinai, bet turbūt ištikro su maistu Vokietijoje nėra taip gerai, kaip valdžia garsina, nes valdžia nuolatai mažina žmonių maisto porcijos, visur kyla maisto kainos. Dėito didesniuose miestuose vis dažniau pasitaiko žmonių susirėmimai su policija ir kariūnėmis. Kariūnėms reikia vartoti ne vien prieš Vokietijos priešus, bet ir prieš tai jos maisto reikalaujančius pačius Vokietijos piliečius. Peritą savaitę mieste Mannheim buvo ant gatvių išalkusių žmonių susirėmimai su kariūnėmis, kuriuose užmušta ir sužeista suvėrė 300 žmonių, o daugiausia, žinoma, nukentėjo moterų ir vaikų. Tie gana dažni susirėmimai verčia ir Vokietijos valdžią prielankiai priimti taiką, jeigu tik ja Vokietijos priešai pasilytų, tik nelaimė, kad Vokietijos priešai su tokiu prašymu prie Vokietijos, bent iki šiol, nesikreipia, tik vokiečiams reikia pašalinių taikytojų įieškoti. Seniau vo-

kietiai tikėjo, kad Suvietytu Valstijų prezidentas pamėgys taikyti karę vedančias tautas, bet kad tas nesiskubina, ar negali vokiečiams patarnauti, tai jie kreipia savo akis prie popiežiaus. Dabar Saxų ir Bavarijos katalikai su laiškais pasiuntė specialius pasiuntinius Ryman. Manoma, kad jie ten iškeliavo prašyti popiežiaus pamėginti taikyti karę vedančias tautas. Bet abejoti reikia, kad tas pasisektų, nes nei Anglija, nei Francūzija taikos nenori, kol priešas neįveiktas, o Rusija taipgi taikos norėti negali, nes nuo jos Vokietija daugiausia reikalauja. Francūzijos prezidentas savo prakalboje apreiškė, jog talkininkai neįims taikos pasiūlymo per tarpininkus, bet Vokietija ir jos padėtojai turi pats nužeminti jos prašyti. Bet tasyk Vokietijai reikty nužeminti ir prisipažinti, kad tapo įveikta. To ji daryti nenori, nes prisipažinti, kad tapo įveikta, o tasyk nustotų įtekms tarp kitų, jos įjančių smulkesnių tautų.

Ant itališko fronto priešų kariūnės taipgi smarkiai pradeda veikti. Didėsi mušiai buvo prie Col di Lana kalvos. Austrai mėgino pirmyn žengti prie Cukla ir Lucinico. Prie Carso ir San Martino italų artilerija išsprogino austrų amunicijos krautuves, o prie Devetaki ir Appachiasella išvaikė mėginusius pirmyn žengti austrus. Austrai gi garsina, jog atmušė italų atakus prie San Martino ir Doberdo. Gana smarkūs mušiai buvo taipgi prie kalvos San Michele, kur austrai mėgino veržti italų pozicijas, bet nieko nepelnė, jų užuolimas tapo atmuštas.

Kitur ant austrų karės fronto, nei Galicijoje, nei Albanijoje nieko svarbesnio neatsitiko. Austrai prisarti prie Albanijos porto Avlona, kurį laiko italai, bet užpulti miestą su tomis pajėgomis, kokias ten turi, neišdriso, laukia atsimtino daugiau kareivių. Prie Salonikų buvo vien orlaivių ir patrolių susirėmimai.

Ant karės fronto Azijoje turkai, padrasinti pasisekimu prie Kut-el-Amara, kur jiems teko 12,000 anglų kariūnė ir kitur mėgina pirmyn žengti. Prie Baiburt rusai atmušė jų užuolimą. Smarkūs mušis buvo prie Erizgan ir Ashkala, kur turkai, sutraukę gana skaitlingą kariūnė, pradėjo rusus atgal stumti, bet paskui artilerijos tapo sulaikyti. Prie Kope ir Bahtli rusai mėgino atgauti savo nužudytas pozicijas, bet tas jiems, kaip užtikrina turky raportai, nepasisekė, bet čia musis dar vis traukiasi. Turkams teko 100 rusų nelaisvių.

Ant šiaur-rytinio karės fronto svarbesnio nieko neatsitiko, buvo ten keliose vietose orlaivių susirėmimai, o artilerijų imtynės eina vis tose jau vietose prie Dvinsko, Jakobštado, Ilukštos ir Narco ežero distriktie, bet nieko svarbesnio nei vienoj vietoj neįvyko. Kaip rodo, Pinsko klampynių distriktie vokiečiai vėl rengiasi pamėginti pirmyn žengti. Jie smarkiai bombarduoja rusų pozicijas prie Oginskio kanalo; mėgina jie, nors ir be pasekmių, pirmyn žengti ir Pinsko klampynėse. Tvirtas vokiečių laivynas išplaukė prie Rygos.

Vaidai kilę tarp Vokietijos ir Suvietytu Valstijų dėl skandinimo be perspėjimo pirklių laivų po paskutiniui Vokietijos atsakymui tuom tarpu nutilo, eina vėl ginciai, ar skandinimai buvo įteisingi, ar neteisingi. Bet menka priežastis gali tuos vaidus vėl atnaujinti.

Vokiečių sukelta airių revoliucija jau visai užslopinta, nyksta ir jos pasekmės, kariški teismai

jau nesidarbuoja taip, kaip pirma. Kadangi dėl žudymo sutikilę kilo neužgandinimas net tarp Anglijai prielankių airių nacionalistų, tai Airijon, ištirti sukilimo priežastis, iškeliavo Anglijos ministerių pirmininkas Asquith. Jis, ten atkakęs, tuoj panaikino karės stovį ir administracija pavedė patiems airiams. Dabar gyvenimas Dubline inėjo į normaliską vėžes. Sukilimo vadovo Rogers Caseement byla jau prasidėjo, bet jis turi atsakyti ne prieš karės teismą, bet prieš policijos teismą.

MAŽOJI KARĖ MEXIKOJ.
Tarybos tarp Suvietytu Valstijų štabo perdėtinio generolo Scott ir Mexikos karės ministerio generolo Obregon iširo, nes susitaikyti nebuvo galima, viskas užkliuvo dėl Mexikos reikalavimo atsaukti Suvietytu Valstijų kariūnės. Bet kol mexikonai neužpuola generolo Pershing kariūnės, nėra pavojaus, kad Suvietytos Valstijos būtų karėn su Mexika įtrauktos, nors netruksta tokių, kurie norėtų karės, kad Suv. Valstijos Mexiką ant visados pasilaikytų. Tie tai platina vi. Kias aliamuonjančias, kurstancias žinias, pavyzdžiu: jog Carranzos kareiviai nuodina vandenį, kad išnuodinti Mexikon išveržusius Suvietytu Valstijų kareivius. Dabar vėl gaudina, buk pats Villa su tukstantine kariūnėmis pasirengęs įsiveržti į Suvietytas Valstijas, nors nežinia ko jis čia galėtų įieškoti. Įsiveržia per rubėžių maži paprastų plėšikų pulkeliai, bet taip jie darydavo ir prieš Villos sukilimą. Jeigu tūtilis, dabar vėl pradėjo šaudyti su dvigubu pasitūmimu. "Keturi mūsų kulkasvaidžiai tapo sudaužyti. Prieš mus stovintis oficerias verkė iš piktumo."

"Pagalios kanuolės vėl nutilo. Ir vėl šokome mes prie savo kulkasvaidžių. Mūsų kareiviai išrodė panašūs į piktas dvasias—taip mes džiaugėmės, matydami, kaip priešai krinta. Mės šienavome juos kruvonis. Tuom pačiu laiku mūsų orlaiviai čia pat iš oro metė bombas į vokiečių eiles, o mės šaudėm ir šaudėm be perstojojimo, be pailsimo."

"Mūsų kapitonas, leitenantas ir daug kitų buvo užmušti, bet daug ir vokiečių brangiai užmoko už šitą nepasisekusį užuolimą. Dabar jie štai vėl tupi savo pirmose linijose ir, pakloję tiek aukų, yra ten, kur ir pirma buvo."

RUSŲ FRONTAS.
Berlino, Geg. 12 d. Vokiečių oficialis pranešimas skelbia, kad netoli stoties Selburg vokiečiai užėmė šturmu 500 jardų rusiškų pozicijų ir užgriebė prie to 300 nesužeistų rusų sykiu su keliais kulkasvaidžiais.

PAĖMĖ 300 RUSŲ.
Berlino, Geg. 12 d. Vokiečių oficialis pranešimas skelbia, kad netoli stoties Selburg vokiečiai užėmė šturmu 500 jardų rusiškų pozicijų ir užgriebė prie to 300 nesužeistų rusų sykiu su keliais kulkasvaidžiais.

RUSAI VIS LUPA TURKUS.
Petrogradas, Geg. 11 d. Anglų pasidavimas ties Kut-el-Amara, kaip matyt, visai nenugašdino rusų ir jie vis toliau veržiasi linkui Bagdado. Po anglų pasidavimo rusai jau padarė žymų progresą Persijos kalnuose. Sulyg vėliausių pranešimų, rusai drūčiai sustiprino neseniai paimtą nuo turky Serinal-Kerind ir išvarė turkus iš visos eilės pozicijų.

PAĖMĖ 300 RUSŲ.
Berlino, Geg. 12 d. Vokiečių oficialis pranešimas skelbia, kad netoli stoties Selburg vokiečiai užėmė šturmu 500 jardų rusiškų pozicijų ir užgriebė prie to 300 nesužeistų rusų sykiu su keliais kulkasvaidžiais.

TURKAI SUMUŠĖ RUSUS.
Konstantinopolis, Geg. 13 d. Sulyg turky oficialio pranešimo, prie kalno Kope, Užkaukazyje, buvo smarkūs mušis, kuris tęsėsi visą dieną. Turkai išmušė rusus iš jų pozicijų ir užėmė jų traukėjas ant linijos beveik 15 verstų ilgo; jie paėmė 300 ru-

vo šaudymą užpakalin pirmos linijos, kad rezervos negalėtų ateiti pagalbon užtakutuotiems). "Kapitonas davė ženklą priešakiniam kulkasvaidžiui, kad būtų pasirengęs. Vokiečiai netrukus pasirodė ant kalnelio ir mės pradėjome "darbą." Jie čjo pirmyn nuolatai; mūsų ugnis karštais priversdavo jų liniją susilankstyti, bet jie vėl pasokdavo pirmyn, ištiesdavo liniją, kol mūsų kulkasvaidžiai vėl jos nesulaūzdavo.

"Laikas nuo laiko, nežiurint mūsų kanuolių trenksmo, mės galėdavome išgirsti užkimumių vokiškų oficerių komandą. Pagalios jie priėjo jau perarti prie mūsų. Mūsų artilerija jau negalėjo daugiaus mums pagelbėti, nes bijojosi pataikinti į mus, taip arti jie prisarti.

"Bošai" (taip francūzai pravarzdžioja vokiečius) buvo jau tik kokias 150 pėdų astu nuo mūsų. Mūsų kapitonas ilgą švilpimu davė antrą ženklą. Tai buvo ženklas pradėti šaudymą iš visų kulkasvaidžių su didžiausiu greitumu. Tris šimtus kulkų kas minutą mės leidome iš 16 kulkasvaidžių.

"Bošai" neišlaikė šiūm sykiu. Jie pasileido bėgti atgal, kiek tik jų kojos leido, šokdami per lavonus savo locnų kritusių draugų. Mūsų kulkos vijosi paskui juos. Po kelių valandų pradėjo švisti. Tuom laiku atlekė pas mūsų kapitoną uždušęs kurjeras (pasiuntinys). Jis atnešė žinią: mės buvome beveik apsupti, o iš priešakių vokiečiai jau vėl pradėjo eiti antran atakan.

"Vokiečių artilerija, truputį nutilusi, dabar vėl pradėjo šaudyti su dvigubu pasitūmimu. "Keturi mūsų kulkasvaidžiai tapo sudaužyti. Prieš mus stovintis oficerias verkė iš piktumo."

"Pagalios kanuolės vėl nutilo. Ir vėl šokome mes prie savo kulkasvaidžių. Mūsų kareiviai išrodė panašūs į piktas dvasias—taip mes džiaugėmės, matydami, kaip priešai krinta. Mės šienavome juos kruvonis. Tuom pačiu laiku mūsų orlaiviai čia pat iš oro metė bombas į vokiečių eiles, o mės šaudėm ir šaudėm be perstojojimo, be pailsimo."

RUSAI VIS LUPA TURKUS.
Petrogradas, Geg. 11 d. Anglų pasidavimas ties Kut-el-Amara, kaip matyt, visai nenugašdino rusų ir jie vis toliau veržiasi linkui Bagdado. Po anglų pasidavimo rusai jau padarė žymų progresą Persijos kalnuose. Sulyg vėliausių pranešimų, rusai drūčiai sustiprino neseniai paimtą nuo turky Serinal-Kerind ir išvarė turkus iš visos eilės pozicijų.

PAĖMĖ 300 RUSŲ.
Berlino, Geg. 12 d. Vokiečių oficialis pranešimas skelbia, kad netoli stoties Selburg vokiečiai užėmė šturmu 500 jardų rusiškų pozicijų ir užgriebė prie to 300 nesužeistų rusų sykiu su keliais kulkasvaidžiais.

TURKAI SUMUŠĖ RUSUS.
Konstantinopolis, Geg. 13 d. Sulyg turky oficialio pranešimo, prie kalno Kope, Užkaukazyje, buvo smarkūs mušis, kuris tęsėsi visą dieną. Turkai išmušė rusus iš jų pozicijų ir užėmė jų traukėjas ant linijos beveik 15 verstų ilgo; jie paėmė 300 ru-

sy nelaisvėn ir užgriebė 4 kulkasvaidžius. Vėlesni vienok turki pranešimai pripažįsta, kad rusai "labai smarkiai ginasl."

(Vėliausi rusų pranešimai skelbia, kad tik priešakinės rusų sargybos, užkluptos netikėtai, pasitraukė atgal, bet kad turky užuolimai tapo pilnai atmūsti.)

SMARKŲS MUSIAI IŠILGAI DAUGUVA.
Petrogradas, geg. 13 d. Rusų štabas išleido sekantį pranešimą:

"Gegužio 10 d., po smarkaus artilerijos priremimo, vokiečiai pavakarę pradėjo užuolimą netoli Selburg stoties, Jakobštado apeliokėse. Negalėdami nieko atsiekti, sekancią naktį, po naujo bombardavimo, jie vėl pradėjo musį. Mušis tebeina ir siekia Jepakoro."

"Į piet-ryčius nuo ežero Medmis vokiečiai taipgi užpuolė, bet nepasekmingai. Daugelyj kitų vietų Jakobštado ir Dvinsko apeliokėse artilerija buvo veikli. Mūsų artilerija daugelyj vietų išvaikė vokiečius, kurie fortifikavo savo pozicijas."

IVAIRŲS TELEGRAMAI.

AIRIAI PIKTINASI ANGLIJOS ŽIAURUMU.
Londonas, Birželio 11 d. Anglijos parlamente kilo tikra andra, kuomet nekurie atstovai apkaltino Anglijos valdžią už bereikalingą žiaurumą malšinime airių sukilimo. Parlamente pripažįstama, kad kilus revoliucijai, reikię priemonių revoliucijos numalšinimui, bet, sulyg jų nuomonės, valdžia per daug vadų lipe sušaudyti. Ypač piktinamasi tuom, kad sušaudyta vieno airių laikraščio redaktorius, tulas F. S. Skeffington, visai be teismo. Panašūs žiaurumai, sakoma, bereikalingai erzina Airijos žmones, kurie pradeda užjausti revoliucionieriams.

Anglijos premieras Asquith pranešė parlamentui, kad valdžia sumazins baudmes, kiek tik galima ir stengsis, kad tik patis kalčiausi pravadyrai būtų nubauti. Sir Roger Casement, kuris tapo sugriebtas plaukiant iš Vokietijos su ginklais airių revoliucijai, yra atiduotas kariškan teismui, anot Asquith'o pranešimo, jo byla prasidės ateinančių panedėj.

LIEBKNECHT EIS PO TEISMU.
Berlino, 11 d. Socialistų vadas, Dr. Karl Liebknecht, kuris tapo suareštuotas laike Berlino riausių už kurstymą priešais Vokietijos valdžią, bus atiduotas po teismu. Reichstago atstovai socialistai įnešė, kad jo bila būtų atidėta ir kad jo areštavimas būtų panaikintas net iki reichstago paleidimui,—vadinasi, kad Liebknecht galėtų ir toliau parlamento posėdžiuose dalyvauti, bet šitie įnešimai tapo atmesti.

SAKO, DAUG BELAISVIŲ APSIGYVENUS AUSTRIJOJ.
Viena, geg. 11 d. Prancūzai, kad daugiaus negu 50,000 rusiškų belaisvių išreikšė norą pasilikti Austrijoje ir po karės; jie, esą, nenori grįžti Rusijon ir nori pasilikti Austrijos piliečiais. Valdžia, esą, dar nedavė atsakymo, bet manoma, kad ji sutiksianti tą belaisvių prašymą išpildyti. (Apie šios žinios teisingumą reik drūčiai abejoti. Red.)

SUSITIKO ANGLŲ IR VOKIEČIŲ LAIVAI.
Londonas, geg. 11 d. Netoli Belgijos pakraščio susitiko pereiną panedėj keletas vokiškų torpedinių laivų su penkiais anglų torpedų naikintojais. Anot vokiečių oficiališko pranešimo, vienas anglų laivas buvo diktiškai sugadintas vokiškų šoviniais. Bet anglų pranešimas tą

užgina ir sako, kad laivai apsimainė tik keletu šuvių ir po to vokiški laivai vėl pasislėpė uostan.

VOKIEČIŲ IKI SIOL ŽUVO 2,822,079.
Londonas, geg. 11 d. Oficialis anglų pranešimas rupestingai apskaitliuoja ir praneša, kad nuo karės pradžios vokiečiai nušijo jau 2,822,079 kareivių. Tame skaitliuje užmuštų yra 604,552 vyrai; nuo ligų išmirė 41,325; belaisvių 137,798; prapulusių 197,094; sunkiai sužeistų 385,515; vidutiniškai sužeistų 254,627 ir lengvai sužeistų 1,023,212; sužeistų, bet likusių eilėse 117,956.

AIRIŲ VADAI RAMINA ŽMONES.
Londonas, geg. 11 d. Airiai, atstovai airių tautinės partijos Anglijos parlamente, išleido atsisaukimą į savo tautą, kviesdami žmones nusiraminti ir visai nedalyvauti toj "revoliucijoj", kurią taip neįsimtingai sukėlė Sinn Fein'ų draugija.

PAGARSĖJES RASPUTINAS UŽMUŠTAS?
Berlino, Geg. 12 d. Eina gandas, kad pagarsėjęs rusų vienuolis Rasputin tapo užmuštas. Rasputin, sakoma, yra mažamokslis stačiatikių vienuolis-fanatikas, kuris buk turis nepaprastą ir stebėtiną įtakę ant caro, įtakmę blogon pusėn, nes Rasputinas yra didelis atžegaireivis. (Gandas apie jo užmušimą atsisakojta jau antru sykiu.)

VĖL RIAUSĖS BERLINE.
Londonas, Geg. 15 d. Pereitą savaitę Berline vėl buvo riaušės dėl maisto stokos. Anot laikraščio "Vorwaerts", riaušės buvo netoli kaizerio rūmų ir buvo tiek šaudymų, kad riaušės išrodė kaip "naminė karė". Minios žmonių mėgino išgriauti keletą maisto krautuvių, bet policija neleido. Prasidėjo mušis. Riaušininkai tapo atstumti atgal, bet netrukus jie vėl užpuolė, mėtydami į policiją akmenimis. Policija išsitraukė revolverius ir apie tuzinas žmonių tapo sužeista. Sulyg žinių iš Sveicarijos, skaitlius užmuštų ir sužeistų siekia 300 ypatų.

IS AMERIKOS.
BAUSMĖ VOKIŠKIEMS SUOKALBININKAMS.
New York. Teisėjas federališko teismo paskyrė jau baudmes vokiškiems suokalbinkams, pripažintiems kaltais pasikėsiniui sprogdinti gabenančius Europon amuniciją laivus. Buvęs vokiškas oficerias Robert Hay gavo 8 metus kalėjimo, jo giminaitis Walter Scholtz gavo 4 metus, o Paul Daecher 2 metus.

TAUTISKOJI GVARDIJA PAŠAUKTA TARNYSTON.
Washington, D. C. Prezidentas Wilson pašaukė tarnauti prie Mexikos rubežių tautišką gvardiją Naujos Mexikos, Texaso ir Arizonos ir ji tapo sutraukta prie Mexikos rubežių. Rubežiaus sargyba tapo sudrūtinta 8,000 kareivių. Tai vis ne labai bus galinga armija, bus vis kur kas mažesnė negu buvusi Montenegro kariūnė. Iš viso prie Mexikos rubežių bus prirengta 11,000 kareivių.

85 MILIJONAI KELIAMS.
Washington, D. C. Senatas vienbalsiai nubalsavo skirti pagerinimui pačto kelių Suvietytuose Valstijose 85 milijonus doliarų, bet reikalauja, kad ir atskiros valstijos kelių pagerinimui tiek jau skirtų, kiek joms bus iš izdo, paskirta. Amerikoj ištikro keliai taisyms reikalauja, nes Europoj, apart Rusijos ir

Turkijos, kitur tokių netikusių kelių nėra.

VOKIŠKI ŠNIPAI KALTI.
New York. Prisaikintieji teisėjai rado kaltais šnipystę ir sukalbuose tris svarbius Vokietijos agentus, kurie buk susikalbėjo sprogdinti gabenančius talkininkams karės medėgą laivus. Kaltais rasti yra: oficerias Robert Fay, Walter Sholtz ir Paul Daecher. Kaltinamas yra ir vokiškas konsulus Baltimorej C. A. Luderitz. Bausmė už tokius prasižengimus yra iki 12 metų kalėjimo ir 10,000 dol.

ŽMOGŽUDYSTĖ.
Penns Grove, N. J. Kaimynai, subėgę ugnį gesinti, uždegtuose namuose rado su perpjauta gerkle 35 metų moterį Sinklovičienę, o šale jos degančioj lovoj gulėjo tris jos vaikai. Subėgus kaimynams, du vaikai buvo jau negyvi, o trečiasis taipgi greitai pasimirė. Motiną ligoninėn nugabeno, bet nėra vilties, kad ji galėtų išgyti. Vyras jos dirbo parako dirbtuvėj, bet prapuoė jau nuo trijų savačių ir nuo to laiko su motinos protų pasidarė negerai. Mano todėl, kad ji pati sau gerkle persiplovė ir pati mugalabino visus tris savo vaikus.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ KARIUMENĖ.
Washington, D. C. Senatas ir atstovų rumas sutiko padidinti taikos laike Suvietytu Valstijų reguliarišką kariūnė iki 206,000 kareivių. Jeigu gi būtų reikėlas, prezidentas, be pasisklausimo kongreso, gali kariūnė padidinti iki 254,000 kareivių.

PASITRAUKS PANAMOS GUBERNATORIUS.
Panama. Panamos juostos gubernatorius, vokiecis inžinierius generolas Goethals apreiškė, jog nuo 1 birželio dienos jis su visu pasitraukia nuo gubernatoriaus vietos.

MILŽINISKAS VANDENS REZERVUARAS.
Elephant Butte, N. M. Pylimas tapo užbaigtas ir tokiu būdu tapo įrengtas didžiausias ant žemės vandens rezervuaras, kurio vanduo užvairsins 185,000 akrų žemės. Naujame Mexike, Texase ir Mexikoj. Rezervuare yra 115,000 milijonų kubiškų pėdų vandens. Vandens čia yra tiek, kad juom galima būtų ant 2 pėdų giliai užlieti visą Delaware valstiją. Pylimas turi 318 pėdų aukščio, 1674 pėdas ilgio ir 16 pėdų platus viršų, o apačioj turi 235 pėdas.

"ŽUDYMO DIRBTUVĖ".
Hartford, Conn., geg. 11 d.—Valstijos advokatas Alcorn atradęs nuodus atkastuose lavonuose 48 žmonių, pasimirusių Senelij Prieglaudus Namuose Windsores paskutiniiais 6 metais, įsitikino, kad nuodijimas toje įstaigoje yra paprastu dalyku ir jis ją pavadino "žudymo dirbtuve." Amy E. Archer-Gilligan, kuri buvo užziuretoja to namo, yra suareštuota už nunuodojimą įnamio Franklino D. Andrews. Chemikas tvirtina, kad šitam nuodijimui panaudotą arsenikas ir keli kiti nuodai.

PAKELIA KAINAS ANGLIMS.
Anglių pardavinėtojai sako, kad kasyklų savininkai jiems pakėlė kainas anglims dėlei pakėlimo algų angliakasiams. Dėlei šitos pačios priežasties ir jie žada pakelti kainas vartotojams: 20c. daugiaus tonui minkštų anglų ir 40c. daugiaus tonui kietų anglų.

SALNOS.
Portland, Ore. Visuose kraštuose Oregon valstijos, nors ten šilčiau negu Chicagoj, buvo šalnos, kurios daug nuostolių soduose ir laukuose pridribo. Salnos buvo ir Idaho valstijoje.

PALAIKĖ ŠNIPU.

Amerikoje vokiečių šnipai taip išsidėjo amerikiečiams, kad jie, turbūt, nieko taip nebijo kaip jų. Geg. 4 d. senatorius J. Hamilton Lewis Old Point Comforte, Va. pravažiuodamas pro tvirtovę, sustojo kanuolės pažiūrėti. Jam prie jos apsisėdęs tuojau atėjo oficerai ir jį suareštavo kaip vokiečių šnipą. Kuomet tas gardžiai nusijuokė, parodė kas jis yra, oficerai, atsprasę jį paleido.

VALDŽIOS PELNAS IŠ DEGTINĖS.

Louisville, Ky. Sulys pranešimo sekretoriaus National Liquor Dealers' Association, 1914 m. Suvienytos Valstijos trečia dalį įplaukų turėjo iš degtinės: 226,200,000 gavo mokesčiais už degtinę, o 19,290,000 muitais už įvežamus iš svetur gėrimus.

VOKIEČIAI NORĖJO LAIVĄ ISSPROGDIINTI.

New York. Kapitonas čia atkakusio garlaivio Thompson, Butter, užtikrina, jog jam plaukiant, ant laivo buvo eksplozijos, kurias pagimdė dviejų vokiečių ant laivo padėtos bombos. Eksplozijos užmušė tris įgulos žmones, o vienas tapo mirtinai sužeistas.

GRAZI AMERIKOS VOKIEČIŲ AUKA.

Suvenytų Valstijų vokiečiai sudėjo 5 milijonus markių atstatymui Prūsų Lietuvos, išnaikintos laike rusų įsiveržimo. Čekijai ant \$100,000, siunčiamą pačta Vokietijon, Anglija sulaikė ir dar nežinia, ar leis jį Prūsų Lietuvos pasiųsti.

NUOSTOLIAI, UGNIES PADARYTI.

Per pirmą bertaunį šių metų Suvenytose Valstijose ir Kanadoje ugnis pridirbo nuostolius ant 33 milijonų dolerių (per tokį jau laiką pereitų metų nuostolių padaryta tik už 12 milijonų dolerių). Sunaikinusi Kanados parlamento trobą ugnis pridirbo nuostolių ant 5 milijonų dolerių; išnaikinusį Kanados parlamento trobą ugnis pridirbo nuostolių ant \$1,500,000; javų krautuvėse Peoria, Ill. viena milijoną dol.; mieste Paris, Texase, padaryta nuostolių ant 5 milijonų dolerių; kerosino krautuvėse Tulsa, Okla. \$1,000,000, mieste Augusta, Ga., ant 2 milijonų. Nashville ant \$1,500,000.

PILNA DIDŽIŲJŲ EŽERŲ AUKA.

Duluth, Minn. Gegužio 8 d., priešais Eagle Harbor paskendo plaukiantis iš Detroit garlaivis S. R. Kirby. Pražuvo prie to ir 20 žmonių, išsigelbėjo iš jo įgulos tik du.

KONFISKAVO MEXIKONŲ AMUNICIJĄ.

El Paso, Texas. Konfiskavo milijoną patronų, kuriuos mėginta Meksikonai įvežti. Bet nežinia, kam ta amunicija buvo gabenama.

EXPLOZIJA IR GASRAS.

Norfolk, Va. Krutomų pavieksly teatre Wallantowne eksplozavo gazolinas ir pagimdė gaisrą. Sudėgė prie to 23 negrai.

GAISRAI.

Sandusky, O. Viduryj šito miesto gegužio 12 d. kilo didelis gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono dolerių. Ugnis atstrado mediniuose arkliniuose esančių brolių Carroll ir greitai išsiplatino į visas puses. Padėti ugnį gesinti atkako gesintojai iš aplinkinių miestų, taipgi iš Toledo.

Paris, Texas. Sudėgė krautuvėse nuo padegimo 2,000 pakų medvilnės, pirkto sprogstančių medegų dirbimui.

Grand Rapids, Mich. Sudėgė čia dvi triobos Cadillac Chemical Co., kuri dirbo beduminių parakų Anglijai. Nuostolių ugnis pridirbo ant 150,000 dol.

EXPLOZIJA.

New York. Sprogo parako dirbtuvės Atlas Powder Co. Eksplozija užmušė 5 darbininkus.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Jacksonville, Fla. Netoli nuo čia Florida East Coast geležinkelio traukinys užbėgo ant skersai važiuojančio automobilio ir jį sudaužė. Prie to užmušta 5 žmonės, o 3 sunkiai sužeista.

GIMĖS BE RANKŲ, GERAI RAŠO.

Pirmininkas tarybos West Fairview Borough, Pennsylvania, Luter Cranford yra gimęs be rankų. Vienintelė pagalba laikymui plunksnos tai mažas šmotelis mėsų, kuris vargiai galima pavadinti pirštu, vienok jis gražiai rašo gražiuoju ir greituoju raštu; mašinėlė rašo, bilijardą lošia ir daro visa, ką ir kiekvienas visais pirštais žmogus. Dešimtį metų jis yra buvęs knygvedžiu, gali mašinėlė parašyti 25 žodžius, į minutą ir 100 žodžių į minutą greituoju raštu. Jis yra atsižymėjęs šovikas, irikas ir valtininkas ir vienas geriausių bilijardininkų lošikų visoje šalyj.

IŠ DARBO LAUKO.

|| Toledo, O. Sustreikavo darbininkai į ibby Glass Co. Jie reikalauja \$4 už dienos darbą, o gaudavo \$3.

|| Easton, Pa. 19 šilkų dirbtuvių čia ir Phillipsburg, N. J. pakėlė darbininkų algas 10% ir sutrumpino darbą iki 9 val.

|| Omaha, Nebr. Sustreikavo darbininkai pagarsėjusio Fordo dirbtuvėse. Darbininkai reikalauja 5c. daugiau už darbo valandą.

|| Chicago, Ill. Sustreikavo 300 darbininkų Johnson Chair Co. Jie reikalauja sutrumpinimo darbo dienos iki 9 val. Dabar jie dirba 10 val.

|| New York. Streikuoja čia 5,000 geležies darbininkų. Jie reikalauja geresnių algų ir trumpesnio darbo laiko.

|| Greenville, Pa. Greenville Car Co. pakėlė savo darbininkų algas. Tos kompanijos dirbtuvėse dirba apie 500 darbininkų.

|| Denver, Colo. Po trumpam streikų pakelta algos 5,000 darbininkų Fuel & Iron Co., kurios dirbtuvės yra Pueblo'j, Colorado valstijoj.

|| Shamokin, Pa. Čionykščios šilkų dirbtuvės I. H. ir S. C. Eagle pakėlė darbininkų algas 10% ir sutrumpino darbo laiką nuo 54 val. ant 50 val.

|| Chicago, Ill. Sustreikavo darbininkai Kimball Piano Co. prie So. Western ir Blue Island ave. Iš viso jau streikuoja suvirsum pasė darbininkų.

|| Chicago, Ill. Sustreikavo darbininkai odų išdirbyklose. Streikuoja: išdirbyklose American Hide & Leather Co. 600 darbininkų; Monarch Leather Co. 900; Gries Pflieger Co. 700 darbininkų; Hirsch Leather Co. išdirbyklose ir Superior Leather Co. 1,000 darbininkų.

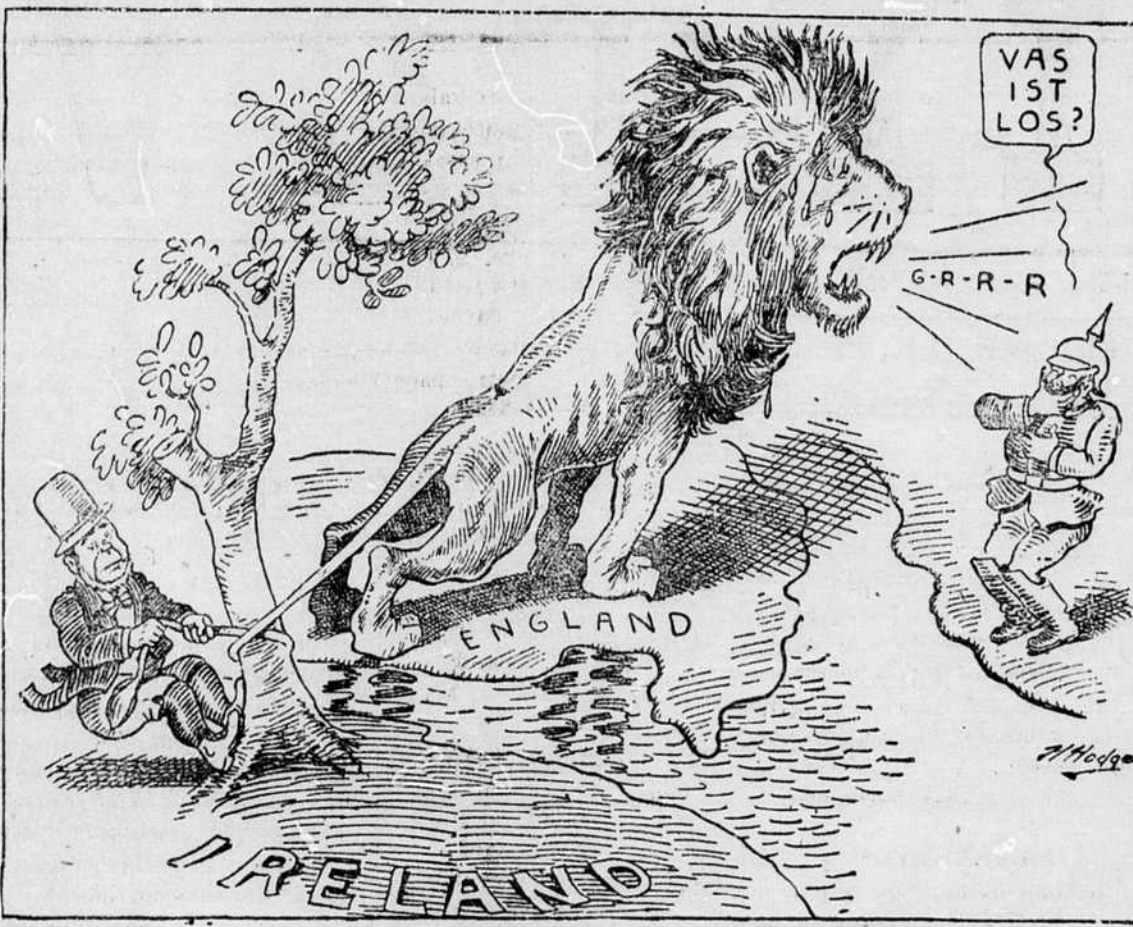
Sustreikavo darbininkai Chicago 'Screw Co. Jie reikalauja, kaip ir kitur, geresnių algų.

|| Pittsburgh, Pa. Streiką amunicijos dirbtuvėse 100,000 darbininkų pralošė, dirbtuvės pradėjo dirbti kaip pirma, 45% pirmą dirbusių darbininkų sugrįžo darban.

|| Chicago, Ill. Sustreikavo čia siuvėjai, 4 krauciškose dirbtuvėse prie West Van Buren Str. ir So. 5th ave.

|| Washington, geg. 12 d. Darbo Komisijos Butas po kelių mėnesių tyrinėjimo nubalsavo prielankų pranešimą apie bilių, pripažįstantį minimalę mokesčių \$3 į dieną valdžios darbininkams.

|| Chicago, Ill. Sustreikavo 330 darbininkų Western Felt Co. prie Ogden ave. Streikieriai reikalauja didesnių algų ir unijos pripažinimo.

—Hodge in Spokane Spokesman-Review.

NEIŠLAIKĖ.

Piešėjas juokingu būdu perstato kilusią Airijoj (Irlandijoj) revoliuciją. Airys pagavo liutą (Angliją) už uodegos ir, apsukęs aplink medį, mėgina sulaikyti jį nuo užpuolimo ant vokiečių. Vokietys, žinoma, juokiasi, tik neigiam prisijė jam juoktis, nes liutas greitai su aiuriu apsidirbo.

IŠ VISUR.

|| Hollandijoj pasimirė žymus komponistas Dr. Max Reger, gimęs 1873 metuose. Jis buvo vokiečių, gimęs Bavarijoj.

|| Pietinėj Afrikoj dideli potvyniai pridirbo daug nuostolių. Tukstančiai žmonių atsirado be pastogės, o mažiausiai 150 prigerė.

|| Tarybos Suvenytų Valstijų štabo perdėtinio generolo Scott su Meksikos karės ministeriu generolu Obregon pasibaigė be jokio vaisių; susitaikyti nepasisekė.

|| Kaip pranešama iš Grenados, Ispanijoj, Portugalijos sostinėj, Lisabonoj sukilo kariūmenė. Maistininkai užpuolė arsenalą ir jį uždegė. Sukilo gyventojai ir tulose Portugalijos provincijose.

|| Nors vokiški valdininkai kalbina Lietuvos žmones eiti uždarbiauti Vokietijon, bet pasirodo, kad pačioj Vokietijoj su darbais yra negeriausiai. Suviloti Vokietijon hollandiški darbininkai pulkais grįžta namon iš Vokietijos, nes ten sustoję darbai. Margarinos ir aliejų dirbtuvės visai nedirba. Sulaikyti darbai audyklose, o dabar tik pusė laiko dirba ir medvilnės dirbtuvės, nes trūksta žalos medegos, o jos iš niekur negalima atgauti.

|| Vokietijos parlamentas 229 balsais prieš 111 atmetė reikalavimą atidėti patraukimą teisman parlamento atstovo Dr. Liebknecht.

|| Rusijoj tapo užmuštas caro ištikimiausias ir artimiausias patarėjas, popas Gregory Rasputin.

|| Darant krata namuose vieno vengro kareivio kaime Činkota, policija Kelnorėj rado 1 karstus, o kiekviename buvo merginos kūnas. Mano, kad čia gyvenęs kareivis vilodavo merginas tarinais ir jas išnaudojęs, žudėdavo. Kareivis tas žuvo Serbijoj.

|| Nuo vietos tapo prašalintas Vokietijos kanclerio padėjėjas, o pirma buvęs žemdirbystės ministras, Hans Delbruck.

|| Už paskandinimą garlaivio Rio Branco Brazilijai, nes jos buvo paskandintas garlaivis, nuo Vokietijos pareikalavo atsakanto atlyginimo ir persiprašymo.

|| Pagarsėjęs Vokietijos socialistų vadovas Dr. Liebknecht už priešingas kalbas parlamente ir besipriešinimą valdžiai, tapo teisman patrauktas, nors sulys Vokietijos konstitucijos parlamento atstovai negali būti teisman traukiami.

|| Iš Londono praneša, buvęs teismo tapo suaušdytas leidėjas airiško laikraščio Irish Citizen, F. Sheehy Skeffington ir dar du airiški laikraštiniųkai.

|| Gegužio 10 d. apie 40 meksikonų su ginklais perėjo upę Rio Grande ir perėjo į Suvenytų Valstijų pusę ir čia, kokį laiką pabūję, su ginklais atgal Meksikon sugrįžo. Šiuom kartų vienk svetimam krašte nieko blogo nedarė.

|| Kadangi Francuzijoj vyrai karėn išėjo ir per tai pritrūko darbininkų, tai ten pradėjo gauti darbininkus chiniečius ir tas taip pasisekė, kad dabar gauti daugiau chiniečių darbininkų; dabar vėl nusprendė pasi-gauti 100,000 chiniečių darbininkų. Iš francuziškų valdybų Afrikoj, Tunis, Alger, Morokko dabar yra 100,000 darbininkų, o iš Madagaskar 30,000; kareivių iš kolonijų ant karės lauko yra 280,000.

|| Ant salos Samos, Gekrijoj, išaujo sukilo gyventojai.

|| Bavarijos ir Saksų karaliai kurjeriais pasiuntė laiškus pas popiežių Ryman. Mano, kad tie karaliai maldauja popiežiaus padėti padaryti taiką ir užbaigti karę.

|| Iš Viennos praneša, buvęs 50,000 rusiškų nelaisvių (gal žydų) atsišaukė į Austrijos valdžią su prašymu, kad jie galėtų ir po kare Austrijoj pasilikti ir tapti jos piliečiais. Ir kiti 200,000 nelaisvių (tai gal bus visi?) taipgi išreiškė norą ir po kare Austrijoj pasilikti ir ten su kitais slavais vargą ir badą kęsti.

|| Sanarys amerikoniškos ambasados Serbijoj, Robert Mavrick, užtikrina, buvęs besitraukiant serbams prieš įsiveržusius Serbijon austrus ir vokiečius, žuvo 54,000 austrų nelaisvių.

|| Sausio mėnesį šių metų Varšavoj buvo 814,345 gyventojai, o tame, buvo 350,413 žydų. Varšavoj vokiečiai pradėjo išaukėti pinigų už vokiečių išduotus už jų paimtus daiktus kvitatas. Vieną dieną išmokėjo 9,247 markių, taigi labai mažai. Kas zin, ar išmoka ir Lietuvoj ir ar ir ten vokiečiai kvitatas išdavinėjo.

|| Varšavos pavietė ir pačiame mieste uždrausta pjauti karves jaunesnes kaip 7 metų, taipgi veršius, bulius jaunesnius kaip 3 metų. Už peržengimą to padavadijimo skiriama bausmė iki 5000 markių.

|| Berline pritrūko jau mėsos. Policija mano, kad mėsos pardavinėtojai tyčia ją slepia, kad kainas galėtų pakelti. Krautu-vė daro kratas, bet mažai ka-randa. Mėsos mieste yra tik porai dienų.

|| Kaip Vokietijoj ir Francuzijoj, taip ir Anglijoj 8 gegužio, užkėdijimui žiburio, visi laikrodžiai viena valanda tapo pirmyn pastumėti, o nuo 30 rugsėjo jie bus vėl viena valanda atgal sugrąžinti.

|| Anglijos parlamentas priėmė sumanymą, kad Airijos gyventojai būtų išskirti nuo priverstinio tarnavimo kariūmenėj.

|| Laikraštis "Aftonbladet" praneša apie Švedijos anarchystų suokalbį ant gyvasties karaliaus Gustavo, bet del tvirtos sargybos suokalbį išpildyti nepasisekė.

|| Žydas bankierius Jacob H. Schiff, viešojo kalboj apreiškė, jog žydų žargoninė kalba ne tik nesivysto, bet nyksta, nes inteligentiškesni žydai priima kalbą to krašto, kuriame gyvena. Žydų žargoninė kalba laikosi vien tam-siose žydų miniose rubežiuose senovės Lenkijos, o Amerikoje vien miestų dalyse rusiškų žydų apgyventose.

|| Buvęs Kauno komendantas generolas Grigorjev, už atidavimą be reikalo vokiečiams Kauno tvirtovės teismo pasmerk-tas 15 metų katorgos, sėdi dabar katorginiame kalėjime Jaroslavljuje.

|| Rusijos valdžia leido lenkams giedoti viešai pirmą uždraustus lenkiškus hymnus: Jeszcze Polska nie zginęla, Boże coś Polskę, ir "Z dymem Pozarów." Pirmiau už jo lojimą ty hymnų net Siberijon siųsdavo.

|| Minsko gubernatorius sulaukė egzekucijas neužmokėtų mokesčių kaimiečiams per visą laiką laukų darbų.

|| Buvęs Vokietijos kancleris kunigaikštis Bernard von Bülow tapo cesoriaus pakviestas pas savę ant karės fronto. Mano, kad jam bus pavesta vėl taiką daryti, arba kad jį vėl kancleriu paskirs.

|| Vadovas Suvenytų Valstijų kariūmenės Meksikoj generolas Pershing skundžiasi, kad meksikonai užnuodina vandenį, arba barsto į jį sumaltą stiklą. Gyventojams dalina ginklus kovai su nekenciamais "gringos" (taip Meksikoj vadina amerikonus).

|| Chili republikoj pasiūlyvė darbai vokiškos kompanijos salietros kasyklose Tal distrikte, nes trūksta maistų, o jų iš Indijų, iš kur jie buvo gabenami, dabar privežti negalima.

|| Vokietijoj bus įvesta specialė maisto ministerija rūpin-ties maisto reikalais. Bet iš-tuščio ir ministeris pilno nepripils.

|| Meksikos banditai užpuolė amerikonių kalnakasių stovyklas Palarios ir amerikonus išvijo per rubežius. Kita plėšikų dalis per-žengė rubežius ir uždegė Suve-nytų Valstijų pusę miestelį Loo-hiel.

Lietuva ir Karė.

"TĖVELIS MIRĖ—NENU-SIMINK, DUKRELE!"

(Iš Lietuvos pabėgėlių laiško).

Pas A. P. Zailskas iš Eliza-beth, N. J., prisiūcia mums iš-traukas iš laiško, kurį gavo nuo savo motinos p-lė Rožė Sujetie-utė, gyvenanti taipgi Elizabeth, N. J. Laiškas prisiūstas iš Ni-žegorodskos gubernijos ir rašy-tas 15 d. gruodžio 1915 m.

"Aš, motina,—rašo p. Sujetie-nė—ir tavo seselės Marjona ir Agota ir broliai Vladas ir Mo-tiejus šveikiname tave dukrele ir sesute."

"Musų tėvelis persiskyrė su siuom pasauliu. Jo mirties vieta buvo svetimoj šalyje, Minsko gu-bernijoj. Tapo palaidotas be jo-kių laidojimo apeigų ir ne ant kapinių, bet prasto vietoj..."

"Bet miela dukrele, nenusimin-kie iš to, kas čia parašyta! Nes ne jį vieną tokia mirtis patiko ir ne jį vieną panašiai palaidoję. Tukstančiai žmonių tokia mirtis sutiko kelionėj. Žmonės iš dide-lio nuovargio ir bado, kaip tos musės, krito pakelyj."

"Tukstančiai žmonių sykiu va-žiavo,—geriaus sakant, kas gy-vas bėgo nuo karės kulkų. Tai-gi ir mes toj pabėgėlių minioj buvome."

"Męs savo mylimą Tėvynę jau apleidome, kuomet valdžia pra-dėjo mus nuo karės fronto varty-ti Rusijos gilmon. Daug bado ir nuovargio kelionėj kentėjome, nes musų kelionė traukėsi pus-keivirto mėnesio. Su savo ar-kliais važiuavome net iki Mogilevo gub."

Nuo audrų ir lietaus mus pri-dengė augsti skliautai dangaus; per tris mėnesius po stogu nebu-vome, o vien giriose gyvenome ligi visiškai neužsalo.

"Mogilevo gubernijoj tai jau mus susodino į traukinį ir atve-žė net Nižegorodskon guberni-jon... Tai ir dabar čia buname. Davė kvatieras ir šokių-tokių pa-gelbą. Dabar gauname po 15 kapeikų ant dienos vienam žmo-gui, bet girdime, kad gal ir to greit negausime. O čia brangu-mas hegalinis... Labai yra sun-ku, kad jų (t. y. rusų) kalbos ne-suprantame."

Iš pažįstamų mažai kas yra. Yra keli iš Sventadžerio ir ketu-riios šeimos iš Ežerėlių (Seinų pav., Suvalkų gub.).

Toliaus motina įveda į mirusio savo vyro lupas tokius gailėstin-gus paskutinio atsisveikinimo žodžius savo vaikams Ameriko-je:

"O dabar aš, jūsų tėvelis, jau paskutinį kartą pasveikinu ir at-sisveikinu per lupas šio laiškelio rašėjo, nes mano lupos ir liežu-vis jau sustingę. Taigi, Dieve jus laimink šitame gyvenime!.."

Persiprašau jus, vaikeliai, ir ta-vęs broleli, jeigu kada kuom nors užgavau jūsų širdis—atleiskite man, kaip ir aš jums atleidžiu. Tik lai Dievas mums visiems at-leidžia!..."

Pas Zailskas nuo savęs prie-deda sekantį teisingą patėmijimą:

"Gerb. Redakcija! Idėkit šitą laiškelį į laikraštį. Dabar, kada musų tėvynė Lietuva stovi ant pražuties kranto, rasi nors pa-našų laiškeliai pagelbės susiar-tinti musų taip vadinamiems va-dovams, kurie už partijų ir už religijos ginčus nebegali suėiti ir bendrai gelbėti jau žustančią Lie-tuvą. Kas gi bus, kuomet Lie-tuva pražus? Kam priduosime musų daug žadančias partijų pro-gramas? Kas juos priims? Re-ligijos vadovai, kam skelsite praklinus krikščionybės idealus, kuomet musų broliams išmirus, nebus kam jų skelbti?"

Vyrai, broliai, Lietuviai, pa-galvokitė, ką jūs darote!

PERNAI PRIEŠ SEKMI-NES.

(Karės vaizdelis Lietuvoje).

Neramu buvo pernai apie šitą laiką Dubisos papliais. Nuo Šiaulių, kur tuomet smarkiausi virė mušiai tarp vokiečių ir rusų, net iki Nemuno, išilgai Dubisos upės tęsėsi karės frontas.

Ir iš vienos, ir iš kitos Dubisos pusės, kuri pradedant nuo Šiaulių

apielinkės, sriaučiai neša savo vandenį beveik tiesiog į pietus. Nemunas, yra daug miškų. Linksmi buvo padubisio pavasa-liai, kuomet laukai skamba vie-rsėlių dainomis ir miškai plysta nuo paukščių-paukštelėlių giedojimo.

Pernai buvo padubisiais kitokis koncertas. Sautuvų pliumpe-jimas, kulkasvaizdžių terškėjimas, kanuolių baubimas užėmė vietą linksmų gamtos giesmininkų-paukštelėlių.

"Rygos Garsė" vienas lietuvis šiaip aprašinėja Sekminės Kurta-vieny miestelio apielinkėse (netoli Šiaulių):

"Prieš Sekminės tą naktį nak-vojavau prie karvių miške; o tą pa-čią naktį užėjo baisus mušis ant Dubisos. Armotų grovionimas, ne-apsakomas, šautuvų tauškėjimas be vieno galo. Tik skardas eina per giria."

"Išėina puikus iš to koncertas. Šautuvai smuikais vietoj, o armo-tos—baso. Ištolo išėina puikiai, bet ten,—ten baisu ir mirtis su dalgiu, lyg pjovėjas pievoj, kerta jaunus vyrus. Auštant koncer-tas aptilo."

"Ganant karves miške, perjoja kartais keleta vokiečių ulanų, ar pervaziuoja abozininkas, lyg vana-gas įjėskodamas sau grobio."

"Kasdieną vis' šaudymai ant Dubisos, o po šaudymų žiurkė iš visų pusių ir kila juodi dūmai,—tai dega."

"Vieną dieną—grazus pietų lai-kas, saulutė ramiai šviečia. Pasi-girdo netolimaus dvylika 5, kanuolių balsas, o po jo ir ve, vienas ir po du balsu pritaria, o už kelių minučių ir vėl dvylika balsų; mušiai čjo tik už 6 varstų nuo miestelio. Paskali visokių ējo, kurių negalima buvo nei at-siklausyti. Kasdieną vis girdėtis armotų staugimas ant Dubisos, bet vis dar negalime sulaukti rusų kareivijos, nors su nekantrybe laukėme."

"Nakvojome kartą miške. Ug-nelė išlėto kūrėnosi, o mes pas ją šildėmės. Išgirdome keletą ar-motų storių sustaugimų; o ēro-planas (orlaivis) išlengvo viršum miškų skrenda."

"Pradėjo žmonės šnekėt, jog pas P. stovi japonų oficerai ir ar-motoms. Gi šioji vieta nuo mu-sų tik 13 varstų. Armotų įvairūs balsai."

"Kaskartą pradėjo ir po dau-giau ēroplanų laktysti. Vieną vakarą saulutė jau buvo visiškai ant laidos; gėnafe jau mes kar-ves ir užtvara. Smarkiai baubia ar-motoms; lekia žemai ēroplanas, bet pabuvęs ir vėl atsigrėžė ir nu-lekė, o žmonės, nežiūrėdami į ne-tolimuosius mušius, skubėjo bul-ves sodinti, kad vokiečiai pas-utinių iš rusų neišsemtų. Ant miestelio užlėkė rusų ēroplanas. Vokiečiai visi sulėkė į triobas."

Šautuvų šaudyti nemanė, nes jie nedanėsa lig augstai lekiančio ēri-plano.

"Jau buvo gegužės diena; ka-zinkur arčiaus buvo pradėję gir-dėties šovimo balsai. Vaikai, at-bėgė iš miestelio, pradėjo mums pasakoti, kad miestelyje vokiečių suirimas ir iš Kurtavėnų visi abozininkai išbėgė, nes pradėjęs granatoms kristi, keletą jų sudau-žė; užsikimšė ant kelio tarp kapi-nių, kur ir kuone susimušė; šau-kimo buvę lig valiai. Arklis iš-kinke nušėkė, o vežimus rusams paliko. Na, tas ir tūsa! Gėna-me karves ir užtvara, o žiurime "abozas" jau ne miestelyje, bet už 4 varstų pamiškyje pas Vai-nagių ežerą."

NAUJAS BUDAS PLIENO DIRBIMO.

"Koelnische Zeitung" praneša apie išradimą naujo būdo plienui dirbti. Iki šiolai plieną dirbant reikalingas buvo volframas,—tam tikras sunkus akmuo, kuris vokiečiams dideliems lėšomis rei-kejo gabenti iš kitur. Dabar-gi dviem dideliems Vestfalijos fir-moms pavyko padirbti puikų plieną taip vadinamu "greituoju būdu" be šito akmens. Laišras-tis priduria: "Jokios priemonės, esančios mūsų priešų rankose, ne-gali stabdyti nesulyginamojo vo-kiečių organizacijos tamprumo, pritaikiamo prie kiekvieno rei-klavimo, kurį karė uždeda."

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS WATERBURY, CONN.

Iš p. Bulotos prakalbu. Čia buvo p. Bulotos prakalbos. Gegužio 8 d. nuėjau ir aš pasiklausyti. Esame mes čia jau girdę nemažai visokių kalbėtojų iš Europos, bet tokio dar nebuvome girdę. Budavo, kaip atvažiuoja svečiai iš Europos, tai jie papasakoja apie savo reikalus, apie Lietuvos padėtinį ir nesukelia jokių piktumų, nes ant nieko neužsiūpindinėję, nors ir jie, žinoma, turbūt turėjo pakilę lietuvių priešų. Bet su p. Bulota išrodo kitaip. Jeigu spręsti iš jo prakalbos, tai jo didžiausiu mieriu atvažiavimo čia Amerikon yra ne kas kitas, kaip peikti ir barti savo politiskus priešus, kurie dirba Centraliniame Komite- te, — tai yra niekas daugiau, kaip niekiai, o jau p. Vėsas, — kuris, kaip matyt iš laikraščių, yra laike karės daugiausiai lietuviams pasidaravęs, — tai anot p. Bulotos, nevertas nei šunies. Apie Yčą p. Bulota nupasakojo, kad, girdi, už jų (?) pinigų jis prisiėgė gimnazių savo vardu, o ten mokinius varo po 10 sykių (?) į dieną poteriant.

P-ną Simkų Bulota išvadino viešiu melagiu (p. Simkus kalbės čia ryt vakare — gegužio 14 d., — tai turėsim progą ko pasiklausyti, nes manome, kad p. Simkus nenutylės ir šį-tą „paaiškins“). Paminėjo, kad ir jis gavęs 2.000 rub. iš Amerikos, kuomet dar buvo Vilniuje.

Prie pabaigos liepė duoti užklaimus. A. Povilaika, pasistojęs, klausia, nuo kokio fondo jis tuos 2.000 rublių gavo (nes tuos pinigų mat gavo nuo Lietuvos Gelbėjimo Fondo, o į tautininkų Sandarą p. Bulota kreivai žiūri).

— O, toks didelis vyras, ir toks nedrąsus, — sako p. Bulota, — reikėjo klausyti, kuomet aš pranešiau.

Povilaika sako: „Aš ir klausiau, tik gal nelauku patenėjau, o aš nėsū prates kelti lėną susirinkimuose, kaip kad žmonės, kuriuos tamista atstovauja.“

Nežinau, ar teisybė, nes pats savo ausimi negirdėjau, bet nuo ištikimų ypatų teko patirti, kad apie Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą p. Bulota atsiliepa labai blogai. Vienas socialistas buv užlauses p. Bulotos apie p. Rimką: „Jei jai ejo į koalicijos komisiją, kuomet tautininkai norėjo su klerikalais susitaikinti ir kodel p. Rimka veikia Sandarai, jeigu ji tokia negera esanti, — juk p. Rimka „artimas draugas“ p. Bulotos partijai. Į tai p. Bulota buv atsakęs, kad Rimka esąs „pirmievis žmogus“, bet dirbas „atžagareiviams“ kurie ji „dergia“, o tautininkų Sandarą, anot p. Bulotos, esanti — ot, plevat! (nusipiepti).“

Gegužio 8 d. Jonas Aidukonis nuėjo pavadinti p. Bulotą pereiti per vertelgas pakolektuoti aukų nukentėjusiems nuo karės, tai p. Bulota buv pasakęs, kad toks vaikščiojimas jam esąs „perženas dalykas.“ (Seneliui Basaavičiui tas vienok nebuvo „peržena“). Tai ejo p. Zemaite — surinko apie \$12.00.

Laikę prakalbų aukų, kaip ant Waterburio, surinko visai nedaug: pirmą dieną \$103.00, o antrą dieną apie \$30.00; „Zibureliui“ apie \$50. Kuomet kiti svečiai čia budavo, tai waterburiečiai sudėdavo po keiliolika šimtų.

Dar vienu dalyku waterburiečiai yra nuvargę. Nors p. Bulota kvietė Waterburio draugijos ir buvo mutarta, kad pinigai bus stačiai iš čia pasiūti, bet, nežinrnt, o pinigų visus išvežė, — tai sugisti „Zibureliui“, nors buvo rinkta nukentėjusiems nuo karės atskirai, o „Zibureliui“ taipgi atskirai.

Čia daugelis iš mūsų, kurie anuomet turėjo labai gerą nuomonę apie p. Bulotą, jaučiasi apsvyję, nes abejaus įspūdis iš šitų prakalbų liko toks, kad p. Bulota atvyko Amerikon ne tiek nukentėjusiems nuo karės darbuoti, kiek užsiūpindinėti ant savo politiskų priešų Lietuvoje, kas rimtam

veikėjui jau visai nebetinka šiais karės laikais.

Waterburietis.

(Mums nelabai norėtusi tikėti kad p. Bulota panašiai elgtųsi, nors viršmūnė korespondentas iki šiolei mums visuomet pranešdavo žinias teisingai. Jeigu karatis būtų kas taisytina, mielai vietos suteiksimė. Red.)

IS SIOUX CITY, IOWA.

Vakaras; biznierių pabėgo. Bal. 30 d. Teatrališkas Ratelis prie SLA. kuopos Stakionies sveitainėje statė scenoje du veikalus: „Pirmi žingsniai“ ir „Amerikonieškos vestuvės“. Vakaras pavyko puštinai. Publikos prisirinko vidutiniškai, tikslai, gaila, geros tvarkos nebuvo. Atėjo apie 4 girtuokliai ir kėlė truksmą — švilpė, giedojo ir klūdė artistams ir klausytojams.

Artistai atliko savo roles gana gerai; tikslai vienas, budamas pirmą kartą scenoje, neturėjo drąsos ir nenudavė kaip reikia. Geriausiai iš visų atsizymėjo p. J. Sadelskis ir p. J. Saladzius. Po vaidinimų maža mergaitė Valaikiutė pasakė eiles, kurios publikai labai patiko. Po programai buvo šokiai ir skrajoti krasi. Vakaras traukėsi iki vėlai nakčiai.

Tą patį vakarą prasišalino mūsų vienas krautuvininkas Ant. Čepukonis, nežinoms savo sankrovą pardavęs žydūi. Sako, kad jis yra išsivežęs kelis tukstančius darbininkų pinigų, kurie buvo pasidėję pas jį „bankon“.

Labai geras pamokinimas yra kitiems, kurie pas tokius biznierių savo pinigų pasideda.

Koresp.

IS PITTSBURGH, PA.

Streikai ir kaip jie vedami. Pittsburgė ir jo apielinėse eina smarki darbininkų karė su kapitalistais. Darbininkai bando sunaikinti kapitalistų tvirtoves, tik gaila, kad jie tą nori padaryti su lazdomis. Taip bent buvo darbininkų streike E. Pittsburgė, kur yra didžiausios šovinių dirbtuvės. Didžiausia bėda su darbininkais yra tame, kad jie yra maišyti iš įvairiausių tautų ir gero supratimo neturi.

Kaip jau buvo rašyta laikraščiuose, streikas pirmiausiai prasidėjo E. Pittsburgė. Praleidę kelias dienas po streiko apsaugininkai, streikininkai nuėjo į Wilmerdingą ir ten išvaikė darbininkus iš dirbtuvių. Wilmerdingo darbininkai, apleidę darbą, ramiai stojo pas uždarytas dirbtuvių duris ir jokių reikalavimų darbdaviams nestatė. Mat jiems niekas nieko nepaaiškino, kokių būdu ir už ką jie turi streikuoti. Jie išėjo iš dirbtuvių, darbą pametę tik delto, kad streikininkų bijojo. Po kelių dienų jie sugrįžo į darbą ir dabar vėl dirba.

Tą patį padarė E. Pittsburgė streikininkai Braddocke. Jie nuėjo prie Carnegie'o dirbtuvių ir iš jų išvarinėjo darbininkus; kokių tikslų ir kam — darbininkams jie nieko nepaaiškino. Kadangi darbininkai ten visi žemo supratimo, tai pas juos ir nesirado nei drąsos reikalavimus statyti, nei vienybės laikytis.

Dirbtuvių viršininkai šitą matydami, parupino karabinų, lazdy ir revolverių ir išdalinę juos tiems, kurie norėjo eiti dirbti. Kuomet streikininkai šitai apsiginklavusius ir einančius dirbti darbininkus bandė sulaukyti, tai prasidėjo šaudymas, muštynės ir tikra kova. Pasekė to buvo 3 nušauti ir kelios dešimtys sužeisti. Streikininkų vedėjas tapo suareštuotas ir dabar dar sėdi uždarytas. Taigi streikas buvo pradėtas be tvarkos ir vedamas be tvarkos. Darbininkams nebuvo išaiškinta, kodel reikia streikuoti ir kaip. Nei jiems aiškinta buvo, nei jų klausta buvo, ar jie sutinka streikuoti ir todėl vieni išėjo streikuoti, kiti liko dirbti. Žiurint į šitokį streikavimą, ir baisu darosi ir po draug juokinga. Kaltė visgi gulia daugiausiai ant jų, kurie daugiausiai supranta. Braddocke ir Wilmerdingo darbininkai gal savo gyvastyje nėra organizatoriai, matė ir jie žino tik vieną dalyką: „bosą“ klausyti. Jei jiems „bosas“ uždėjo, kiek, tai jie jam dėkingi, o jei numušė, tai blogi laikai — prezidentas kaltas. Apie savo darbininkiškus reikalus, apie

organizaciją darbo lauke jie jokio supratimo neturi. Teisybė, jie yra suorganizuoti — puikiai suorganizuoti — bet tik salininkų. Jie daugiausiai prageria negu suvalgo, ar kokiems kitiems reikalams išleisda.

Dabar ir E. Pittsburgo darbininkai grįžta į darbą; nors dar nežinia kuoni šitas streikas pasibaigs, bet beveik galima numanyti, kas darbininkų laukia. Įsipykus bosams ir nelaimėjus savo kovos, nors imk ir važiuok su savo rakandais į kitą miestą, o nuvažiavęs nesisakyk, kad esi iš Pittsburgo atvažiavęs, nes greičiausiai darbo negausi. Tie, kurie darbus duoda, nesėdi smulkėse ir skaito laikraščius ir todėl gerai žino darbininkų didžiausią silpnybę — tamsumą.

Kipšas Darbininkų.

IS KEARNEY, N. J.

Nelaimė darbe. Geg. 10 d. 9:30 val. ryto Neim Linoleum B-vės dirbtuvė tapo sunkiai sužeistas lietuvis vaikas Boleslovas Veb-ra, kuris dirbo prie boilerių; jis tapo apšutintas verdančiu vandeniu ir garais; jį nuvežė, rodosi, į šv. Mikolo ligoninę, Newarkė. Ar jis atstaisys, nežinia, nes veidas baisiai apšutintas.

Minėtoji dirbtuvė dirba cirtas tiesti namuose ant aslos. Ji yra beveik didžiausia šitame miestelyje. Joje dirba daugelis lietuvių ir ne vienas jau yra sveikatą čia padėjęs.

Klijonkės Lėberis.

IS SO. OMAHA, NEBR.

Iš L. G. ir A. F. veikimo. Vietinis L. G. ir A. F. skyrius, laikytame savo mėnesiniame susirinkime geg. 3 d. tarp kitko nutarė kreiptis prie senesni atvykusio iš Lietuvos p. M. Martaus, kad jis, jei jam gyvenimo aplinkybės leidžia, atsilankytų pas mus iš So. Omaha su prakalboomis. Senai jau mes prie to ren-gėmės ir tuo tikslu buvo kreip-taisi net į kelis žymesnius val-sakius, bet, ant nelaimės, viskas buvo veltai. Dabar, kuomet p. Martaus važinėja po Illinois valstiją su prakalboomis ir tuo-mi prigriebti rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės, tai tikimės, jis neatsisakys atsilankyti ir pas mus. Jeigu jis atsilankis, tai manome, kad pasekmės bus geros. Labai būtų geistina, kad ir kitos Vakarų Valstijų lietuvių kolonijos prie to prisidėtų, nes tasyk pasimažintų išlaidos kelionėi. Mes manome, kad galima būtų išdirbti maršrutas panašiai tam, kokį išdirbo Antrasis SLA. Apskritys. Patartina ir kitoms Vakarų Valstijų lietuvių kolonijoms kreiptis prie p. Martaus tuojau, kad jam laiku galima būtų žinoti, kur kokios lietuvių kolonijos jo reikalauja jos pakalbėti.

Dabartinis L. G. ir A. F. vietos skyrius stovis yra tokis: Drabuzių yra pirkta (kurios, kaip tik bus galima, pasiūsi-me Raudonajam Kryžiui pervežimui Lietuvon) už \$50. Drabuzių pirkimui Moterų „Sviesos D-ja“ aukavo \$8.50 ir S. M. P. Razan-čiaus D-ja \$10. Si paskutinė sulig savo pasizadėjimo turėjo duoti ne \$10, bet \$30, vienok aciu jai ir už tiek. Kaip tas atsitiko, vėliaus kada pakalbėsime.

Piniginis yra \$39.

Jurgis Bilunas.

Viet. L. G. ir A. F. Rašt.

IS HARRISON, N. J.

Streikas. Apie 2,500 H. Worthingtono pumpų dirbtuvės darbininkų streikuoja. Pirmiausi darbininkai turėjo 9 valandų darbą dieną, bet atėjus Metalų Dirbėjų Brolių organizatoriui, j trumpą laiką kuone visi darbininkai susirasė į uniją ir padavė kompanijai reikalavimą 48 valandų į savaitę — po 8½ val. per penkias pirmutines dienas ir 5 val. subotų su ta pačia užmo-kestimi, kokia dabar mokama už 54 valandas ir 10 nuos. pridėji-mo. Kompanija jiems pasiūlė 51 val. darbo į savaitę su ta pačia užmokestimi, ką buvo mokėta už 54 valandas, arba kad dirbtų 54 valandas, tai jį duotų 7½ nuos. daugiaus mokesties.

Darbininkai, mašinistai ir kiti amatininkai bal. 17 d. išėjo į streiką; bal. 18 d. prie jų prisidėjo visi molderiai ir geležies liejikai; viso 2.200. Išstreikavus porą savaitių, kompanija parei-ko, kad streikininkai pasta-

tytų lengvesnius reikalavimus, tai tasyk ji galėsianti taikytis. Į šitą darbininkai atsakė, kad jie sutinka pirmus 4 mėnesius dirbti po 50 valandų į savaitę nustatytą pirmiaus užmokesti-mi, o po 4 mėnesių turi būti įvesta 48 valandos darbo su mi-nėtąja užmokestimi ir tokionis išlygomis turi būti padaryta kompanijos kontraktas su darbininkais.

Tuo tarpu kompanija atsakė šitas išlygas priimti ir streikas tęsiasi toliaus. Neskaitant pagelbininkų negrų ir italijonų, kurie skaitliu apie 50 žmonių, skelbajai, amatininkai stipriai laikosi ir yra viltis, kad streikas bus laimėtas.

Malsobro.

IS TORONTO, CANADA.

Šiomis dienomis miesto viešasis knygynas (Toronto Public Library) nupirko apšėai lietuviškų knygų iš „Lietuvos“ Leidėjų Bendrovės sankrovos. Lietuviams reikėtų atkreipti į tai daugiaus domos — reikėtų reika-lauti pasiskaitymui lietuviškų knygų iš minėto knygyno. Pa-gal minėtą knygyno viršininko išsitarimą, šitas pirkinyš tai tik pradžia. Tas reikiška, kad jeigu lietuviai norės-reikalaus vis di-desnio papildymo lietuviško sky-riaus, tai jie visuomet gaus.

Visokio turinio knygų išrašyta arti už \$100.

IS POTTSVILLE, PA.

Teisme. Gegužio 3 d. Ap-skričio teismo rume No. 1 įvyko labai nemaloni scena. Kuomet buvo išnešta nuosprendis, kad T. Tuskys ir A. Stenionis, iš Ta-maqua, gauna kalėjimo vieną metą. Tuskienė pradėjo garsiai verkli. Ji mažus savo vaikučius, kurių yra 5 ir visi čia bu-vo, stumė nuo savęs link tei-sėjo, sakydama: „Atėmė tyra, imk ir kudikius.“ Toks motinos pasielgimas vaikčius taip suju-dino, kad jų veiksmas pravirkė visą publiką, kurios buvo pilna salė.

Nors šio teismo runų namas gana ruimingas, bet kuomet at-sidaro kriminalių bylų tardymas, tai žmonelija buvo pilnai. Vaik-ščiojant susirinkusių tarpe, ką išgirsi, ką ne, o lietuvišką kal-bą — tai visados. Butent: „visai bereikalo mane apskundė“, „aš jo nemušiau“, „aš gyniaus“, „jis buvo vertas“, „su peiliu perjo-vė“, „kaž stumė, tai net saliuo duris sulauzė“, „kaž mane primu-šė, tai buvau negyvas.“ Tai taip mūsų vientaučiai šnekučiuo-jasi tarpe savęs šiame rume.

Report.

IS SO. OMAHO, NEB.

Pataisymas. Pereitam „Lietu-vos“ numerį p. Žolpienė, rašy-dama apie rinkimą aukų nuken-tėjusiems nuo karės, parašė ir se-kanciją:

„Velykoms besiantinant, baž-nyčiose yra dalinami konvertai tuojų tikslu, kad juos gavusieji įdėtų velykų aukų kunigui. Gavu-sieji konvertus paprastai nepasilieka kurčiais ir konvertan įveda ma-žiausius doliarį. Jei šitos aukos yra duodama kunigui, tai kaip aukos yra reikalingos tiems, ku-rie Velykų sulaukė gal nei sau-sos duonos neturi į burną įdėti?“. Toliaus ji praneša, kad nuken-tėjusiems nuo karės keiliolika vie-tinių lietuvių sudėjo \$20.00 aukų.

Skaitant minėtą koresponden-ciją, išėina, kad buv Velykų laikė mūsų klebonas gauna pats „ve-lykynę dovaną.“

Toks įtarimas yra grynas pra-simanymas ir melagystė: kiek-vienas geras parapijonas žino, kad visos tos kalbės ir vely-kinės aukos pas mus eina ne ku-nigui, bet parapijos kason, apie ką ir komitetas gali paliudyti.

Kas nori gerą darbą padaryti, tai gali jį padaryti ir be šmeiži-mo kitų ypatų. Matyt, kad ko-respondentė rašė bile rašyti ir apie tai, ko jos galvė nežino.

L-s

Nuo Red. Mums iš patikėtinų šaltinių pranešama, kad viršmi-nėta korespondencija yra teisin-ga ir kad p. Žolpienė, noroms ar nenoroms, padarė stambią klai-dą, tokį nužūrėjimą skelbdama. Mės tiek sykių jau esame prašę, kad korespondentai būtų malonūs rašyti tikslai apie tokius da-lykus, kuriuos jie žino tikrai tei-singais esant, — kitaip jie prida-ro laikraščiai tik bereikalingų

namelonų. Apie kunigą Jo-naitį, So. Omahos lietuvių kle-boną, teko mums nemažai girdė-ti — laike šios karės, kaip apie asmenį, dikčiai pasidaravusį lie-tuvių reikalų užtarimui anglų laikraščiuose, ir mums tikrai yra nesmagu, kad jį taip neteisingai įtarta pereito numerio korespon-dencijoje.

Žinios-Žinėlės.

Williamstown, Pa.

— Geg. 11 d. sustraikavo Sus-quehana Coal kompanijos kasy-klos darbininkai. Kompanija rei-kalauja, kad angliakasiai dirbtų 8½ val. į dieną, bet darbininkai tam pasipriešino. Neunijistai čia ir pirmiaus nebuvo priimami. Kokios bus pasekmės, praneši-vėliaus. Lietuvių šeimynų čia yra 13, o pavieniu apie 18.

And. Žukauskas.

Braddock, Pa.

— Aną utarninką E. Pittsburgo streikininkai išvedė kuone visus darbininkus iš fabriko. Nekurie jų sugrįžo, o kiti užsispyrė jų neleisti ir taip kilo baisi kova. Daugelį sukišo į kalėjimą. Li-kusieji nesuareštuotais ir svei-kais nežino ką daryti: dirbti, baisy streikininkų, o streikuoti, nežino kokius reikalavimus pa-statyti.

Amsterdam, N. Y.

— Musų miestelyj dabar karės stovis. Majoras J. Clynė apskel-bė karę salininkams. Keturi salininkai jau areštuoti ir visi turėjo užsistatyti po \$1000 kau-bies. Tarp jų yra vienas lietu-vis, vienas italas ir vienas airys. Policijos viršininkas žada ir dau-gias salininkų areštuoti. Sa-lininkai nusiminę.

McKees Rock, Pa.

— Streikas tęsiasi. Darbini-nkai laikosi gerai. Streiklaužių nėra, bet nestreiklaužijama daugiaus del baimės, kaip del vienybės principo; todėl sunku pasakyti, kaip šitas milžiniškas streikas pasibaigs.

Edgewater, N. J.

— Edgewaterio kukurūzų ma-limo bendrovės darbininkai išėjo į streiką, reikalaudami 8 valan-dų darbo dienos su užmokestia už 12 valandų ir dvigubos mokesties už viršlaikį. Bet, kadangi toji bendrovė turi savo fabrikus įaigį Argoje, III. tai ji iš Edge-water siunčia darbą į Argo. Streikininkai prašo Argos dar-bininkų padėti jiems kovoti.

Bullpitt, Ill.

— Bal. 29 d. pasiūtė šunį ap-draskė 6 žmones, tarp jų vieną lietuvi. Viena mergaitė 14 me-tų taip apdraskyta, kad var-giai beišlėks gyva. Po šito atsi-tikimo policija iššaudė visus šu-nis, kurie buvo palaidi. Lietuvių čia pusėtinai.

Donora, Pa.

— Musų miestelyj yra vos apie 60 lietuvių šeimynų ir keiliolika pavienių. Vienok veikime šitas nedidelis lietuvių skaitlius ne-atiliekia nei tuo tik kolonijū, kur lietuvių šimtai yra. Nukentėju-siems nuo karės čia surinkta \$500.00.

Waterbury, Conn.

— Čia atsibuvo nuo senai ren-giamos prakalbos pavergtųjų tautų reikalais. Svetainėje prie Grant St. dras Sliupas pirma kalbėjo angliškai, paskui lietu-viškai; jis plačiai paaiškino apie Lietuvą ir kitas užgrobtas tau-tas. Po jo kalbėjo Bagočius apie dabartinį Lietuvos lietuvių pa-dėtinį.

Westville, Ill.

— Šitą miestelį valdo lietuviai. Majorumi yra P. Daujotas, du aldermonai lietuviai republikonai, vienas aldermonas socialistas. Pn. Bendorius ir 3 policistai taipgi lietuviai. Ant socialistų tikieto daugių buvo pastatyta M. Dundulienė ir be maža ko neli-ko išrinkta.

Schenectady, N. Y.

— Mėsos sankrovos savininkas lietuvis Pr. Kazlauskas išrado elektrinį piuklą. Jam siulyta už-teisę naudotis šituo išradimu Kanadoj \$10,000 ir Suv. Valsti-

jose \$50,000, bet jis, atsisakė parduoti savo patentą ir nori pati turėti užtiurą ant piuklo išdir-bystės. General Electric Co., Schenectady, N. Y. jau pradėjo dirbti jo mašiną.

Cleveland, O.

— Geg. 7 d. Sv. Aušros Vartų Moterų Draugija turėjo vakarą. L. V. 25 k. išpildė programą. Buvo pastatyta 8 aktų tragedija „Genevaitė“, padainuota dvi daini ir padekliamuota eilės. Grojo C. L. T. Benaš. Žmonių buvo tiek daug, jog visi nesutlpo ir šimtai turėjo grįžti atgal, ne-gaudami vietų.

East Chicago, Ind.

— Privatiniai valgomų daiktų sankrovininkai, taip įgriso vie-tos lietuviams, kad jie visi lau-kiu, kada galutinai susitvarkis kooperatyvė sankrova.

Nagatuck ir Union City, Conn.

— Paselpinės draugijos, susi-vienijusios šelpimui nukentėju-sių nuo karės lietuvių, surengė prakalbas: bal. 15 d. kalbėjo dras Sliupas. Publikos buvo gana daug ir visi buvo užganėdinti. Aukų surinkta \$31.80.

Atsakymas Uosiui.

„Darb.“ redakcijos pažadėtąją kritiką mano verstam straipsniui „Geriosis alkoholio vartojimo pusės“ rašo „Darbininko“ 54 nu-meryj, tūlas p. Uosis. Tai savo kritikai Uosis užima mažne pen-kias laikraščio skiltis ir nesigali karščiuojančių žodžių, bet nepa-rodė joje vieno svarbiausio daly-ko — sveiko proto. Jis užsiuola-ne ant tų, kurie kalti, ir klaidas betaisydamos taip susipainioja, kad pats sau prieštarauja.

Visųpirmiausiai jis duoda vėjo „Lietuvos“ redakcijai, kad ji „iš-drso surinkti visus girtuoklius, salininkų ir, laisvamanių argu-mentus ir paduoti juos — kaip gėrą pinigą.“ nors mano buvo pa-sakyta, kad aš tą straipsnį ver-čiau ir kad aš nesutinku su straipsnio autoriaus išvedimais.

Paskui jis pastebi tame straip-snyje 14 „stambių-stambiasių i-tei-sybių“ ir tuščiais, prieštarau-jančiais vienas kitam žodžiais bando jas atitaityti.

Kad jis be reikalo kabinasi prie „Lietuvos“ redakcijos ir prie-manės, tai tą jau paaiškinau savo atsakyme „Darb.“ redakcijai, kuri su Uosiui padaro vieną sie-lą ir abudą, kaip žinoma, gyve-na viename Kemešio kunc. To galės užtekti ir jam. Bet apie Uosio kritiką turiu pasakyti dau-giaus. Todėl žingeidū bus maty-ti, ko jo kritika verta.

Šitoje jis svetimą straipsnį pri-skaitęs man ir „Lietuvos“ redak-cijai, man ir jai daro priekaištą, buk mes vietoj statistikos kišą „savo tuščius niekuo neparemtus tvirtinimus.“ Tas netiesa, ten bu-vo faktų ir jis, kritikuodamas juos, penkias laikraščio skiltis prirašė, bet kritikavo juos plikais savo žodžiais ir sentimentais, pasitei-sindamas ant galo, kad „Nedėjo-me čia pakeltuose klausimuose statistikos žinių. Jų randame tiek ir tiek priešalkoholinėje li-teraturoje.“ Taigi skaitytojas turi pats susirasti sau faktus, ar-ba tikėti Uosio žodžiais, o tie jo žodžiai ne tik yra be logikos be nuakomumo, bet dar jo patie-padėjima sumušą, arba keistą šiu-pinį padaro. Paimkime kad ir šit-uo: „Pasiturtintieji žmonės prieina prie skurdo iš priezasties girtybės, biedniokai juo mažiau geria, juo mažiau turi. Nesusi-pratę darbininkai juo daugiau geria juo daugiau turi“ (mano pa-braukta). Čia abejoju, ar Uosi-pats žino, ką jis parašė.

Šitokių tvirtinimų pas jį pil-na; paimkime šitą: „Mahometo-ny tautos permažai nužengė pir-myn, nes tų tautų vadus žudo laugpatystė, haremai,“ arba „eu-ropečiai paėmė viršų ant indijo-ny todėl, kad nuodijo indijonus ir kitus tais nuodais“ (alkoho-liu). Čia jis pripažįsta, kad daugpa-tystė yra didesnė blogybe negu alkoholis, nes alkoholis nepakenkė žmonėms, ar bent lei-tesis naudotis šituo išradimu Kanadoj \$10,000 ir Suv. Valsti-

me jis alkoholi skaito tokiais nuodais, kurie vieniems kenkia (kurie moka su jais apsieiti). Kitiems nekenkia. Ki-taip sakant, jis ateina prie to paties išvedimo, ką ir jo kritikuoj-a-mo straipsnio autorius; bet ne-žiurint to, jis kovoja pats su sa-vim kaip Don Kišotas su malu-nais.

Šita jo donkišotinė kova man nerūpi; bet aš turiu atitaityti tą jo klaidą, kuri ir pas kitus atsi-kartoja. Jis sako, kad žmonės girtybėje paskenę yra delto, kad jie yra tamsūs ir todėl panaikini-mai girtuoklystės, jo nuomone, daugiaus nieko nereikia, kaip žmones apšviesti.

Tas visai netiesa. Vokiečiai, anglai, francuzai, italai geria sti-prius gėralus, bet jie nėra tam-puoliais. Antra vertus, ispanai, meksikonai sunku būtų alkoholini-ku tautomis pavadinti, bet jie stovi pasaulio pažangos užpaka-lyj. Taigi tamsumas nėra buti-na alkoholis priezastis ir ap-švieta nebus vaistu nuo alkoholi-zmo. Rusijos augštesnieji luo-mai tikrai yra gana apšviesti žmonės — kodel jie geria? Tik delto, kad yra uždrausta gerti.

Taippat lietuvių visuomenėje geria ne tik tamsūs žmonės, bet visokie: geria inteligentai; geria ir kunigai. Šitie paskutiniai, tur-but, daugiaus kaip visi kiti. Ši-tai, kun. A. Burba, nors jis bu-vo geras tautos darbininkas, bet gėrė tiek, kad degtinė „prigėrė“, jis pradėjęs gerti, gėrė toli, kol nuvirsdavo kaip maišas. Jam tikrai apšvietimo netruko. Taip-pat jis nebuvo išimtimi tarpe Amerikos lietuvių kunigų. Kun. Abromaitis ir kun. Girdžiunas buvo garsūs žmonės toumi, kad jie galėdavo kvortą degtinės ant sykiu išgerti ir nebūti girtais. Kun. Juodišius ne naujiena buvo smulkėje susimūsti.

Nors aš su kunigais ir klebo-nijomis jokių reikalų neturiu, bet manau, kad kitos lietuvių klebonijos ir kiti lietuviai kunigai taipgi nėra licosais nuo vyno, alaus, ar degtinės. Tiesa, atsiranda vienas, kitas negerian-čių. Negėrė kun. Žebrys, nege-ria kun. Saurasaitis ir išrodytų, kad negeria kun. Kemešis, bet tai tik išėnimai, apie kuriuos čia negali būti kalbos.

Taigi apšvietimas negali būti vaistu nuo girtuoklystės. Girtuoklystė turi kitas priezastis kaip tamsumą ir jos neišnaikini-mime, kol tos priezastys nebus išnaikintos. Priverstinė blaivybė Suv. Valstijoje ne pirmu sykiu yra įvedama. Kokie 50 metų atgal daugelyje valstijų jį buvo įvesta, bet paskui vėl panaikinta. Uždarymas smuklių neuždaro geriantiems burnų, kaip tą dabar aiškiai matome Rusijoje.

Taippat ir laisvoji blaivybė prie dabartinį gyvenimo sąlygų yra, mano manymu, kenksminga. Sakau tą iš patyrimo. Per ke-turis ar daugiaus metų ne tik jokių stiprių gėrymų negerėjų — vyno, degtinės, alaus, kavos arbatos, bet ir jokių mėsos ne-valgiau. Pasekmė to buvo tokia, kad aš likau be kitų draugystės ir aš tarpe žmonių visur buvau vienas. Be to dar mano mintis nei kiek nebuvo blaivėnė; prie-šingai, aš pradėjau jaustis su-stirusiu protiskai, pamačiau, kad aš, taip sakant, smilkst, vege-tuoju, kaip Azijos

Viel laikraščiai stundai rankraščių turi būti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantys pradedantys turi paduoti. Redakcijos žiniai, ir savo tikrai vardą.

Redakcija pasilekia sau teisę atstumti laisvą rankraštį trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščių Redakcija, pareikalauja, grąžina autorius atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Judos sidabriniai. „Naujienuos“ gražiai, nuo širdies išsiokiojo ant mus užtai, kad pereitame numeryje patalpino p. Butusio Socialistų straipsnį „Socializmas ir Socialistų laikraščiai.“

Minėto straipsnio autorius pavyzdžiais nurodė, kaip socialistų laikraščiai garsiai kalba apie ideją ir kokių būdų jie daro. Tai buvo pusėtinai žingeidus pasiskaitymas, nes prirodymai ištikro akvyi.

„Naujienuos“ nenori užginti tų prirodinėjimų teisingumo—istiko, „Naujienuos“ nedrįso ir nedrįsta apie tuos prirodinėjimus nei paminėti, kad jų teisingumo „Naujienuos“ skaitytojai nepamatytų. Vieton to, „Naujienuos“ paduoda tik autorius vieną kitą pliką išvadą ir gausiai išmargina visa tai čia eile sekančių rinkinių pasikolijimų: mes, anot „Naujienuos“, esame ir šlykštūs melagiai, ir šmeižikai, ir slūzauninkai, ir žmonių vadziotojai už nosies, ir šmėkai (?), ir chuliganai ir t. t. ir t. t.

Mes su „Naujienuos“ nesikoliosim. Bet mes norime „Naujienuos“ labai nuiminti paprasytį, kad jos paaiškintų sekančius dalykus:

Ar „Naujienuos“, kurios sakosi yra darbininkų apginėju nuo skriaudėjų, nežino to, kad apgavinių daktarai yra didžiausi skriaudikai prastų, ir nelaimingų žmonių? Jeigu jos žino ir tokius apgarsinimus talpina, tai kam jos tai daro—dėlei idejos, ar dėlei dolarių, dėlei darbininkų gerovės, ar dėlei savo biznio?

Ar neteisėbė, kad „Naujienuos“ tokių bjaurių apgavinių apgarsinimų talpina daugiausia už visus lietuviškus laikraščius?

Ar neteisėbė, kad „Naujienuos“ ne tik talpina tokius apgavinių apgarsinimus, bet ir įieško tokių apgarsinimų per savo agentus?

Ar neteisėbė, kad „Naujienuos“ pradėjo tokius apgavinių apgarsinimus talpinti net skaitomosios medžiagos formoje su visai nežymiu apgarsinimo ženkleliu, kurio prastas žmogus suprasti negalės? Visi padoresni lietuvių laikraščiai įmetė tuos mėsus iš savo skilčių, o „Naujienuos“ kas savaitę talpina jų vis daugiau ir daugiau.

Ar del darbininkų gerovės? Ar del idejos?

Toki apgavinių apgarsinimai yra brangiau negu kiti apgarsinimai apmokami. Vadinasi jie rakaliams-daktarams apsimoka,—vadinasi, tie rakaliai-daktarai uždirba nuo žmonių,—vadinasi jie nu-lupa skaitytojus,—vadinasi, „Naujienuos“, talpindamos tuos bjaurius apgarsinimus, pagelbsti rakaliams-daktarams savo skaitytojus nuplūpti, ligon įvartyti, o kitą ir kaip pan įvartyti—ne uždėka, bet del „darbininkiškos idejos“,—už Judos sidabrinus...

Ir „Naujienuos“ tą žino. Tegul jos atsako į tuos viršminėtus klausimus, arba tegul gražiai uždaro sau burnelę ir pasiliauja giedoti apie „darbininkų skriaudėjus“, apie kapitalistus, buržuus ir t. t. Joks ir didžiausias buržuus nekis už doliarį susirgusio nelaimingo žmogaus į vilkų-apgavikų nagus. Gal but, kad kapitalistai minta darbininkų prakaitu, bet laikraščiai, kurie sauziniai talpina tokių rakalių apgarsinimus, minta ne prakaitu, bet tų nelaimingų aukų krauju, kuone tikrojo prasmę to žodžio.

Ir „Naujienuos“ tą supranta. Ta supranta ir žino taipgi ir kiti socialistų laikraščiai,—o visi jie (išskyrus tik vieną „Kovą“) tais mėsais užkėms savo laikraščius.

Atsakykit, kodėl jūs tai darot! Mes žinome, kad jūs tylėsit ir toliaus, kaip pelės po šluota, nes žinote savo bjauraus biznio reikšmę ir samatysitės, neisdrįsite praščiokėliams savo skaitytojams teisybę parodyti.

Jūs ir toliaus koliositės ir žmonių sveikata, gyvastį pardavinėsite už Judos sidabrinus!...

Visiems vienodas saikas. Žmonius nuprasti žmogaus, ar žmonių gerumą, ar blogumą, reik visuomet visus vienodu saiku (miera) saikuoti. Negalima saikuoti vienus visuoktini, o kitus sieksnių, nes palyginimas visuomet išeitų kreivais, neteisings.

„Ateitis“ rupinasi, kas bus su Lietuvos gyvenimu ateityje: „Ar lietuvių tautos artimos ateities gyvenimas eis pažangios demokratikos kultūros keliu, ar... bus nelaisvė kunigų ir jiems artimojo luomo.“

Ir čia „Ateitis“ daro sekančią priekaištą:

„Jau dabar Šveicarijį lietuviai kunigai, „daktarai“ arba kandidatai į „daktarus“—žinoma, „metodologijos“—padarė „uniją“ su Lietuvos dvarininkais.“

Berods, mes pamename, kad „Ateitis“ užstojo ir net ragino siųsti aukas panašiai „unijai“, kuri susitvėrė pernai Lietuvoje. Toj lietuviškoj (ne šveicariškoj) „unijai“ taippat buvo lenkai dvarininkai. Kunigų ten, berods, nebuvo, bet, jeigu neklystame, buvo ten p. Bulota ir nekurie kiti Lietuvos taip vadinami „demokratai.“ [Turime omenį Agromonijos ir Maininimo Dr-jai]. Lietuviška „unija“ su lenkais bajorais ir dvarininkais yra „pažangos ir kultūros kelias“, o šveicariška „unija“ su tokiomis pat lenkais dvarininkais—jau „nelaisvė.“

Mes nenorime tų „unijų“ verbybė kiauoti, bet mes norime pasakyti, kad, mūsų manymu, „visuos reik vienodu saiku saikuoti.“

„Baisiai mokytai.“ Verduno katedra, viena iš labai senų istorikų liekanų, sakoma, yra beveik visai kanuofų sunaikinta. „Keleivis“, apie tai pranešdamas, pastebi: „Vadinasi, prieš vokiečių kanuofus negali atsilaukti nei „Dievo namai.“

Baisiai „mokytai“, gudriai ir juokingai pasakytai.

O štai ir kitas tokios pat vertės išsireikšimas tame pačiame laikraštyje, kuomet jis aiškina, kodėl Lietuvių Šelpimo (socialistų) Fondas nesiūcia aukų Lietuvon:

„Klerikalų k draugijai [suprask „Lietuvių Draugijai“] Lietuvos Šelpimo Fondas negalėjo siųsti pažangiosios visuomenės sudėty plūgus, nes nenorėjo, kad už tuos plūgus Yčai statytų savo vardu mokyklas davatoms auklėti, arba kokie Alšauskal [suprask, kun. Alšauskas] pirktų sau ekipažus ir su lijevjuotais vežėjais važinėti.“

Sąžiningas žmogus tokių nedorų ir neteisinių priekaištų drovėtųsi daryti, pas „Keleivį“ viskas eina už „gerą pinigą.“

Ištikro? P-ia Bulotienė, polemizuodama „Ateityj“ dėlei buvusio Petrograde lietuvių susivaižiavimo, išreiškia keletą pastebėjimų drąsių minčių. Jai, matomai, nelabai patinka, kad vidurinė amerikiečių sriovė nešioja „tautininkų“ vardą, nesa, anot jos, „tautininkai“, tai esąs „vardas, nuo kurio Europos demokrato kailis kratosi, nes „tautystė“ po savo vėliava Europoje, o ypač Rusijoje ir Lietuvoje surenka visus politikius renegatus, karijeristus ir prigaudinėjotus, mokančius tautos jausmus savo siekiams išnaudoti.“

Kitoj vėl vietoj p. Bulotienė išreiškia neužsiganėdijimą, kad Amerikos tautininkai siuntė aukas Centraliniam Lietuvių Komitetui, kuris, anot jos nuomonės, esąs „juoda dėmė lietuvių tautos.“

Manome, kad tas, ką p. Bulotienė sako, yra jos įsitikinimu, tačiau bus gerai mūsų gerb. viešniai žinoti, kad milžiniška Amerikiečių diduma turi visai kitokią nuomonę ir apie Lietuvos „tautystę“ ir apie „juodas dėmes.“ Toji amerikiečių visuomenė gali taipgi įgyti visai kitokią nuomonę ir apie taip vadinamus „Lietuvos demokratus.“

„Kovojo su tautininkais.“ P-ia Bulotienė, besiginčydamas su p. Kapsuku, paaiškina, kas tai yra „Žiburėlis“, kuriam ji atvyko čia Amerikon aukų parinkti. Ji rašo (Keleivyje):

Kaslink „Žiburėlio“, kuris jau 25 metai padeda liandies vaikams eiti mokslui, tai jisai Lietuvoje visuomet kovojo tikta su tautininkais ir klerikalais, ir ne p. Kapsukui bandyti užmelti šviesų „Žiburėlio“ vardą.

P-ia Bulotienė, noroms ar nenoroms, tuomi pasako mums, kad „Žiburėlis“ yra ne tik moksleivų

šelpimo, bet ir griežtai politiška įstaiga, kuri „visuomet kovojo“ net ir su tautininkais. Jeigu taip, tai nereik nei p. Kapsuko pagelbos:

„Žiburėlis“ pats smelkia savo „šviesų“ vardą.

JEIGU LIETUVA GAUTŲ SAVIVALDĄ, ARBA NEPRIGULMYBĘ.

Gerbiamoji „Lietuvos“ Redakcija!

Bukite malonus paaiškinti sekančius dalykus:

1.—Koks yra skirtumas tarp žodžių „savivalda“ ir neprigulmybė?

2.—Jeigu Lietuva gautų savivaldą, ar ji turėtų karalių, ar būtų renkamas prezidentas?

3.—Jeigu Lietuva gautų savivaldą, ar neatbutinai turėtų laikyti savo ambasadorius visose viešpatystėse?

4.—Lietuva, gavusi savivaldą, ar laikytų kariuomenę? Ar galėtų išleisti savo pinigų? Ar galėtų gauti kur paskolas ant savo turtų ir žemės?

5.—Baltiška marė prie Palangos miestelio ar tikty portui (uostui) ir vedimui pramonės su kitomis viešpatijomis?

Su pagarba,
Petras Bartkevičia.

ATSAKYMAS.

1) „Savivalda“ reiškia „save valdyti.“ Šitą žodį vartojame vieton žodžio „autonomija.“ Gavus savivaldą, Lietuva galėtų pati savo naminius reikalus tvarkyti, bet neturėtų pilnos „neprigulmybės.“ „Neprigulmybė“ reiškia pilną pasiluosavimą nuo visų kitų viešpatijų, kuomet autonomiška šalis, nors turi pilną liuosybę savo naminiuose reikaluose, bet yra globoje kitos deidesnės viešpatijos.

Visos viešpatijos, dabar kovojančios, yra neprigulmingos (Rusija, Anglija, Prancūzija, Vokietija, Serbija ir t. t.). Pavyzdžiui autonomiški šalių, t. y. tokių šalių, kurios turi savivaldą, yra: Kanada (priklauso Anglijai, bet turi savo pinigų, seimą ir t. t.), Finlanda (priklauso Rusijai, kuri vienok pastaraisiais laikais pradėjo staurinti jos savivaldą). Autonomiška šalis yra, gali sakyti, beveik neprigulminga kaslink savo šalies vidurinių reikalų (mokesčių rinkimas, apšvietos, pramonės, kalbos reikalai ir t. t.). Vienos autonomiškos šalys turi platesnes teises, kitos siauresnes. Tas priklaus nuo to, kokias teises sutinka jai duoti ta viešpatija, po kurios globa ji randasi. Svarbiausis skirtumas tarp autonomiškos ir neprigulmingos viešpatijos yra tame, kad autonomiška šalis neturi teisės pati sustinėti ir vesti derybas stačiai su kitomis viešpatijomis. Autonomiška šalis visados skaitosi dalimi kitos viešpatijos.

2) Neturėtų nei karaliaus nei prezidento, nes ir karaliai ir prezidentai yra tiktai pilnai neprigulmingose, bet ne autonomiškosose šalyse. Vyriausią valdžią tokiose krašte, kuris turi savivaldą, būva seimai, kurie tvarko tokios šalies reikalus sulgyt jų įstatymų, kurie yra nustatyti konstitucijoje.

3) Ambasadorius, ministerius, pasiuntinius ir kitokių diplomatiškus atstovus svetimos šalyse galėtų laikyti tik pilnai neprigulmingos viešpatijos. Lietuva galėtų laikyti diplomatiškus atstovus tik tuomet, kada ji būtų pilnai neprigulminga, arba savistovi.

4) Kariuomenę laikyti ir pinigų išleisti galėtų tik tuomet, jeigu ta teisė būtų jai pripažinta Autonomijos Konstitucijoje. Šiokia-tokia kariuomenė (vidurinės tvarkos dabojuimui) ir pinigai paprastai yra leidžiami, bet viskas po augščiausią kontrolę valdančios viešpatijos.

Gali gauti paskolas ant savo turtų, bet ne tiesiog nuo svetimų šalių, o sulgy leidimo globiančios viešpatijos. Nacionalės skolos tiesioginiu, betarpiniu būdu autonomiška šalis negali užtraukti, nes, kaip minėta, ji negali turėti savo vardu susinesimų su kitomis viešpatijomis. Visos šitos ir panašios teisės ir privalmiai paprastai būva išdėstyti konstitucijoje, kuri sutvėria autonomiška šalį.

5) Apie Palangą Baltiko jūrą yra gana giliai, kaip ir apie Liepoją, kuris pastaraisiais laikais pasitėjo didžiai svarbiu uostu. Lai-

vų plaukiojimui nebutų jokios periskados.

Nors to, ką vadina gamtos uostu (t. y. gilia įlanka) Palangoje nėra, tačiau šiais laikais lengvai įrengiama padirbtinis uostas: jūrės pagilinama, ir tam tikromis sienomis apsaugojama uosta nuo vėtrų ir didelių vilnių. Uostą lengva įrengti, jeigu tik pramonė yra. Lietuvos padėjimas prie Baltiko jūrių pramonei su kitomis viešpatijomis labai tinka ir yra daug patogesnis negu padėjimas Serbijos, ar Šveicarijos, kurios prie jūrių visai neprieina, arba padėjimas Rumanijos ir Bulgarijos, kurios lytis tik beveik uždarytų Juodųjų jūrių.

RUSŲ PAVERTGOS TAUTOS SAUKIASI PRIE WILSONO.

Iš Berlio pranešama, buk Stockholm, Švedijoje, susitvėrė sąjunga iš atstovų visų pavertų tautų, esančių po Rusijos valdžia.

Šita sąjunga, anot minėto pranešimo, sutaisė ilgą atsisaukimą, kuris tapo pasiūstas Suv. Valstijų prezidentui Wilsonui. Pranešime kiekviena tauta skaudžiai nusiskundžia ant Rusijos valdžios už padarytas kiekvienai tautai skriaudas ir prašo prezidento, idant jisai už jas užtarytų.

Tarp šitų tautų minėtame atsisaukime yra pažymėta sekančios: suomių (finai), Baltiko provincijų gyventojai (turbūt manoma apie vokiškus baronus, nes vienas iš jų pasirašo po minėtu atsisaukimu), latviai, lietuviai, lenkai, žydai, ukrainiečiai, rusiški mahometonai ir gruzinai.

Kiekviena tauta atskirai neva išpasakoją savo skriaudas, ir lietuviai buk kalba šiame atsisaukime sekančiai:

„Mums, lietuviams, tapo atimta mūsų tautiška neprigulmybė, o mūsų Lietuviškieji statutai (įstatymai) yra nepildomi. Nežiurint visų prižadų, mūsų katalikiškos bažnyčios tapo prievartai atiduotos stačiatikių kunigams, o žemės, priklausančios mūsų bažnyčioms tapo konfiskacijos (užgriebtos). Kiekvienas pasistengiamas linkni platinimo mokslo ir apšvietos yra užgintas, o lietuvių kalbai grąšinama išnaikinimu. Kiekvienas, kas laiko lietuvišką maldaknygę, yra paimamas kalėjiman, arba išvartomas Sibiran. Didelė dalis mūsų žemės tapo konfiskuota ir atiduota rusiškiems favoritams arba apversta į „kazionius“ žemės. Rusų armija dabar su prievarta išvarė didelę dalį mūsų gyventojų ir sunaikino šalį, kadaisia buvusią turtingą.“

Maž-daug panašiai nusiskundžia ir kitos tautos ir apskundžia Rusijos valdžią už visokių žveriskumus ir žiaurumus.

Po šitomu atsisaukimu, anot minėto pranešimo iš Berlio, pasirašo visų minėtų tautų atstovai.

Iš lietuvių, sulgy šio pranešimo, pasirašo: Dr. J. Saulys, bankierys; A. Žmuidzinavičius, Lietuvių Dailės Draugijos prezidentas; S. Kairys, inžinierius ir „Lietuvių Grupa iš Berno“ (Šveicarijoje).

Minėtos „Pavertų Tautų Sąjungos“ telegrafiskas adresas esąs: „Nations, Stockholm.“ Ar šita žinia yra teisinga ir ką apie tai galima manyti—apė tai mes pakalbėsime vėliaus.

JIEŠKO GIMINIŲ AMERIKOJ.

—Jurgis Kvietkauskis, belaisvis Vokietijoje, įieško savo draugo Juozapo Pundino ir savo brolio Jono. Taipgi Juozapo, Aleksandro ir Kazimiero bei Jurgio Krencių. Lai atsisaukia į „Lietuvos“ redakciją, kur yra atėję nuo Jurgio Kvietkausko du liiškėliai.

—Feliksas Stasiunas, belaisvis Vokietijoje, įieško savo brolio Alfonso. Atsisaukit į „Lietuvos“ redakciją, kur yra atėjęs laiškėlis.

—Zofija Serunienė iš Titavėnų, Kauno gub., įieško savo vyro Marcelino Serunavičiaus, gyvenančio Chicagoje. Jos adresas: Zofija Serunienė, Nižnij Novgorod, st. Kanavino, Aleksandrovskaia ul., dom Motrina No. 6, Russia.

Duma siūncia Yčą Anglijon.

Karuža su Yču atlankys Paryžių ir Rymą. Žymūs rusai pritaria Lietuvos laisvei.

Svarbių ir linksmųjų žinių ateina iš Europos. Viena—Lietuvių atstovas Dumoje, p. Martynas Yčas, pateko į parlamentare delegaciją, kurią Rusijos Duma išsiuntė Londonan pasveikinimui Anglijos parlamento; antra—kad bent du žymūs ir įtekmingi rusai, užimantieji atsakomas augštas valdiškas vietas, išreiškė pagaidavimą, kad Lietuva būtų laisva. Apie tai praneša mūsų redakcijos nariui, B. K. Balučiui, p. Ramonas Karuža, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandomos prezidentas, neseniai išsiustas Lietuvių konferencijon į Stockholmą.

Rusijos Parlamentas Svečiuose Pas Anglijos Parlamentą.

Kiek laiko atgal Anglijos parlamento delegacija atsilankė Petrograde, idant pasveikintų Rusijos tautos atstovus ir idant užrišus artimesnius ryšius tarp tų dviejų tautų. Rusijos duma ir Valstybės Taryba nutarė laike velykinės pertraukos pasiūsti tokią pat delegaciją į Londoną, idant sugrąžinus anglų parlamentui vizitą. Kaip suprantame iš kablegramo, Rusijos parlamento pasiūstoji delegacija susideda iš astuonių narių ir jų tarpe yra taipgi lietuvių atstovas p. Yčas.

Priemus atydon, kad iš apie 500 dumas atstovų ir nuo Valstybės Tarybos pasiūsta tik astuoti, o jų tarpan pakliuvo ir p. Yčas,—reik pripažinti, kad tai yra nepaprastai garbė, kuria Rusijos Duma apdovanojo lietuvių atstovą.

Be ne vien tik garbės bet pasiuntiniui į didžiausią ir seniausią pasaulio parlamentą. Lietuviams iš to gali būti ir daug naudos, nes, esant Yčui nariu oficialės delegacijos, jam atsidauro durys prie įtekmingiausių Anglijos valdžios atstovų—ministerių. Iš to aišku, kokia pasidaro liikiškos bažnyčios tapo prievartai atiduotos stačiatikių kunigams, o žemės, priklausančios mūsų bažnyčioms tapo konfiskacijos (užgriebtos). Kiekvienas pasistengiamas linkni platinimo mokslo ir apšvietos yra užgintas, o lietuvių kalbai grąšinama išnaikinimu. Kiekvienas, kas laiko lietuvišką maldaknygę, yra paimamas kalėjiman, arba išvartomas Sibiran. Didelė dalis mūsų žemės tapo konfiskuota ir atiduota rusiškiems favoritams arba apversta į „kazionius“ žemės. Rusų armija dabar su prievarta išvarė didelę dalį mūsų gyventojų ir sunaikino šalį, kadaisia buvusią turtingą.“

Mes neabejojame, kad p. Yčas mokės tą progą tinkamai išnaudoti Lietuvos gerovei. Istikro, jis jau ja ir naudojasi, kaip matome iš kablegramo, išsiusto 10 d. gegužio iš Londono. Kablegramas skamba sekančiai:

Balutis.

Chicago.

Conference delayed. Met Yčas who is the member of special Russian parliamentary delegation in London. Together we go to Paris and Rome where we shall visit Pope regarding Lithuanian affairs. I represent Central Committee and America. Eight members of parliamentary delegation officially visited London. Yčas lectured on Lithuanian affairs. Protopopoff, the vice-president of the Duma and Gurko, the member of Soviet, spoke expressing wishes that Lithuanians return to free Lithuania. Karuža.

Išvertus Lietuvių kalbon bus sekančiai:

Balučiui,

Chicagoje.

Konferencija atidėta. Suti-kau Yčą, kuris yra nariu specialės rusų parlamentarės delegacijos, pasiūstos į Londoną. Sykiu mes važiuosim į Paryžių ir Rymą, kur atlankysim popiežių dėlei Lietuvos reikalų. Aš reprezentuoju Centralinį Komitetą ir Ameriką. Aš—Jurgis Kvietkauskis, belaisvis Vokietijoje, įieško savo draugo Juozapo Pundino ir savo brolio Jono. Taipgi Juozapo, Aleksandro ir Kazimiero bei Jurgio Krencių. Lai atsisaukia į „Lietuvos“ redakciją, kur yra atėję nuo Jurgio Kvietkausko du liiškėliai.

—Feliksas Stasiunas, belaisvis Vokietijoje, įieško savo brolio Alfonso. Atsisaukit į „Lietuvos“ redakciją, kur yra atėjęs laiškėlis.

—Zofija Serunienė iš Titavėnų, Kauno gub., įieško savo vyro Marcelino Serunavičiaus, gyvenančio Chicagoje. Jos adresas: Zofija Serunienė, Nižnij Novgorod, st. Kanavino, Aleksandrovskaia ul., dom Motrina No. 6, Russia.

laiku negalėjo būti Stockholm.

Karuža atstovauja Ameriką.

Dar yra viena—visai aiški kablegramo vieta, kurioj pranešama, kad p. Karuža atstovauja ne tik Amerikos lietuvių, bet ir Centralinį Komitetą.

Kokių būdų tas galėjo atsitikti, tuom tarpu mes, suprantama, negalime tikrai žinoti ir galime tik spėti.

P-as Karuža jau buvo pasiekęs Stockholmą, nes jo laivas turėjo atvykti Christianijon 29 d. balandžio. Stockholm, kaip matėme iš pranešimų „Darbininke“, tuo laiku jau buvo ir kiti du amerikiečiai, Tautos fondo atstovai,—kun. Bartuška ir Dr. Bielskis.

Iš to galima spėti, kad p. Yčas, važiuoja Londonan (o gal ir Paryžiun bei Ryman) kaip oficiali asmuo—Dumos delegacijos narys—ir todėl negali tuom pačiu laiku atstovauti ir privatiškai Centraliniam Lietuvių Komitetui. Matomai susitarta su Tautos Fondo atstovais, esančiais Stockholm, ir pavesta p. Karužui, kad jis lydėtų p. Yčą Londonan ir kitur, kaip reprezentantas atstovų, susirinkusių konferencijon Stockholm.

Gal but, kad ir kitaip yra—dabar neatspėsi, bet tuom tarpu tas ir nesvarbu. Svarbu yra tas, kad Lietuvos politiškas klausimas, ačiū Dievui, sparčiai eina aikštėn ir pradeda būti, taip sakant, pirmos eilės klausimu Europos politikoje.

Mes, lietuviai, nuo pat karės pradžios galvojome, kaip pajudins Lietuvos klausimą svarbiausiose Europos centruse, kurie turės sprendžiamąjį balsą tautos konferencijoje. Tokiais Europinės politikos centrais, yra Londonas ir Paryžius. Ačiū oficiališkai ir didžiai garbingai pozicijai, kokią laike šios kelionės užima gerb. Yčas, Lietuvos reikalus galima bus perstatyti įtekmingiausiomis Anglijos ir Prancūzijos bei Italijos ypatoms—tų viešpatijų kabinetų nariams. Tas yra begalo svarbu ir naudinga.

Atsilankymas pas Popiežių.

Taippat lietuviams gali būti naudingas ir atsilankymas pas popiežių Ryme, ir dėlei sekančių priežasčių:

1) Nors Vatikanas stengiasi būti pilnai neutrališku, tačiau, kaip matosi iš germanų ir is talininkų presos, jo užuojauta siektiek yra palinkusi prie germanų—prie Austrijos su Vokietija,—ar gal Vokietijos „simpatijos“ yra palinkę prie Vatikano (kaip ten nebutų). Popiežius, manoma, bus vienas iš tarpininkų karujančių viešpatijų taikinime ir jo žodis, kaip matosi, galės turėti tūlą svarumą ypač pas kaizerį.

Jeigu to žodžio prielankumą galima būtų sunaudoti dabartinio sunkaus Lietuvos padėjimo palengvinimui, arba Lietuvos politiškojo padėjimo pagerinimui ateityje—tai, suprantama, kad tas būtų didžiai pagaidaujama.

2) Apie Vatikaną Ryme yra susispietęs bene vienas iš stipriausių lenkų politiškos agitacijos centrų. Pastaruoju laiku įsitikinome, kad lenkai lietuvių tautinį judėjimą ne tik perstato Vatikani kreivoje šviesoje, bet tiesiog dergia. Jie stengiasi Vatikani, kaip ir kitiems, perstatyti Lietuvą, kaipp senobinę Lenkijos provinciją, kuri negali būti nuo Lenkijos atskirta, o visą Lietuvos tautinį judėjimą perstato kaip paprastus kelių „buntauščių“ litvomanų riaušes.

Atitaisyti tokį lenkų intrigavimą, užkirsti kelią tolimesniems jų pašiems darbams yra geistina ir lietuviams naudinga. Atsilankiusi pas popiežių lietuvių delegacija turės progą perstatyti Lietuvos tautinį judėjimą tikroje šviesoje.

Kiek tas, viskas pasiseks, pamatysim vėliaus. Tuom tarpu galime tikėtis sulaukti netolimojo deėjimo priežastis nėra paaiškinti, bet reik manyti, kad ji tapo atidėta todėl, kad p. Yčas, budamas Rusijos parlamentarės grupos nariu, turėjo važiuoti Londonan ir todėl tuom pačiu

Rymą).

MARGUMYNAI.

MATO PABAIGĄ KARĖS.

London, geg. 9 d.—Dantų laikraštis „Rebustits Tindende“ po menesio tyrinėjimo, sakosi sužinojęs, jog Vokietijoje pradeda matyti, kad karę datėsti iki 1916 m. pabaigai nebus galima. Šitam tikėjimui pamatu, girdi, yra tas, kad porcijos vokiečių kareiviams sumazintos jau šešios savaitės tam atgal. Mėsa vis eina mažyn, duonos duodama tik po 12 uncijų į dieną ir siuntimas maisto kareiviams iš namų esąs uždraustas, prisibijant, kad pasauliškams jo neprituktų.

Pabėgimai iš karės skaitlingi, bėga net oficerai. Socializmas tarpe kariuomenės baisiai platinasi. Dėlei be galo aštraus apsiėjimo kareiviai pritrūkus disciplinos nežinūrė, Pritrūkus arklių, prisiėjo sumazinti kanuofų ratų skaitlių. Bet sovinių ir ginikų pridirbama baisios daugybės.

Nors daugumas vokiečių laikraščių, pasiekusių Daniją, rašo apie maisto klišius, bet „Kochsche Zeitung“ už geg. 7 d. tvirtina, kad „Neziurint visokių nepatogumų Vokietijai gali vesti karę dar ilgą laiką.“

KAREIVIŲ MAISTAS AUSTRALIJOJE.

Sidney, New South Wales, kov. 20 d. Vas. 14 d. Casulos stovyklos kareiviai sukėlė maistą, protestuodami prieš naujai įvedamas taisykles, sulgy kurių muštro mokinio valandos pailginta nuo 30 valandų iki 40 valandų į savaitę.

Apkelbus šitas taisykles, Casulos stovykloj 5,000 kareivių atsiskė jas pildyti. Jie visi apleidavo savo stovyklą ir nuėję Liverpoolio stovyklon, prikabinę savo pusėn dar 10,000 kitų, iš viso 15 tukstančių kareivių numarsavo Sidney miestan ir ėmė gatvės siurė

LIETUVIAI PABĖGĖLIAI RUSIJOJE.

(Tas iš pereinamo numerio).

Kadangi pats Komitetas neperseniausia inskūrė, tai ty aukų dar visai mažai. Vienok, atsizvelgiant į tai, kad Lietuvoje (kaip sužinota) yra nepakantrus vargas ir net badavimas, tai "Svedų-Lietuvių Komiteto" pradėta dirbti nuo pirmos dienos. Atsiuntus Centralinio Komiteto iš Petrogrado laiškus, svedų tapo supirkta reikalingiausių gyvenimui daiktų, rūbų bei maisto, ir šis visas svedų laivų nuveiktas Lietuvos linkon.

Daiktai ir pinigai (siunčiami Centralinio Komiteto) pridodami Vilniuje besidarbuojančiai Lietuvių Draugijai.

"Svedų-Lietuvių Komiteto" tapo deleguotas Lietuvos vienas didžiųjų Stockholm laikraščių redaktorius—dr. Soederberg'as, idant patyrus tenkinti gyvenimą, pasitarus su Vilniaus veikėjais ir viską pranešus Komitetui. Dr. Soederberg'ui sugrįžus iš Lietuvos, jo teikiamųjų žinių svarbiausias leit-motyvas—(brangu,*) stoka rūbų, sunkus Vilniaus Draugijos padėjimas.

Stockholme bus skaitoma dvi lekcijos apie lietuvius. Tienyškio universiteto tulas profesorius skaitys apie senąją Lietuvą; antra—dr. Soederberg'as viešai praneš savo kelionės įspūdžius.

Kiek žinan, apie Stockholm Amerikos lietuviams nuodugnai praneš pats besidarbuojantis tenai Aukštulis. Tat ir užbaigsim apie tai.

"Svedų-Lietuvių Komiteto" adresas: Jonas Aukštulis. Birger Jarlsatan 12, Stockholm, Sweden.

Lietuvių Centralinio Komiteto Friburge Šveicarijoje įgaliotinio, adv. Stasio Šalkauskio, pranešama, kad tenai jau įsisteigęs Lietuvos Komitetas lietuviams belaisviams šelpia. Komitetas susideda iš 7 žmonių, kurių skaičiuje yra 3 Lietuvos lenkai, žymieji dvarininkai—kunig. Puzyna, bar. Brunnow'as ir p. Gliaut' Pilsudski. Šio Komiteto manoma taipojau įsteigti filijas Berne, Zuriuche, Lozannoje ir Genevoje.

Darbo Padalinimas.

Kopenhagoje Centralinio Komiteto manoma umu laiku steigti į Stockholm panašų Komitetą. Tuo tarpu įgaliotiniu nuo L. C. K. Kopenhagoje yra berašas šiuos žodžius Jurgis Savickis.

Savo, kaip įgaliotinio, veikimą kiek konkrečiau galėčiau nustatyti šitaip:

Kaip jau pažymėta, Stockholme "Svedų-Lietuvių Komitetas" turi daugiau darbo su Lietuvos ramišiais gyvenimui, persiunčiamą jiems laisvą, pridodami pinigai, daiktai, šelpianči. Kopenhagoje gi bus daugiau sukoncentruoti lietuvių belaisvių reikalai.

Užtai visų, kieno turima siųsti laiškas, dovana, knyga, pinigai, skiriami Lietuvos ramišiams gyvenimui, ar pabėgėliams, meldžiama siųsti Stockholm, arba Petrogradą; ty, kieno turima reikalo su lietuvišiais, nelaisvėje esančiais, meldžiama kreiptis Kopenhagon.

Čia bus sujieskomi lietuvių belaisviai (be žinios pradingę kareiviai)—reikia nurodyti pavardę, vardas, pulkas bei rata.

Bus renkamas visų lietuvių belaisvių sąrašas bei žinios apie juos. Medžiagos tikimasi gauti iš Sekcijos Petrograde, iš Amerikos ir kitur atsišlepiant, pagaliaus paskelbus žinią tarp pačių lietuvių belaisvių, įvairiuose lageriuose esančių (tokių lagerių yra virš 400).

Nuo belaisvių ateina daug laišku, kuriuose guodžiamasi apie nežinia kur pradingusios karės laiku gimines bei artimuosius. Tat bus sujieskoma belaisviams reikalingi žmonės.

Gaunama taipojau vienas kitas belaisvio laiškas, kuriame prašoma atsiųsti džiovinų, tabokos, rūbų, pinigų, ar kitko panašaus. Šitie prašymai bus ypatingai tenkinami sulgy visų išgalų. Siuntinio, ar pinigų gavimas bus kontroliuojamas (o kartu ir dokumentaliai patikrinamas), gaunant iš belaisvio korčiukę su jo paties parašu.

Bus persiunčiami laišakai belaisviams, o taipojau belaisvių laišakai Rusijon, ar Amerikon siunčiami. Tą darbą varo dabar vietos Raudonas Kryžius.

To darbo dėlei esu autonomiai prisidėjęs prie vietos rusų Raudonojo Kryžiaus, kurio tame turima daug žinios ir įgudimo.

Antras mano, kaip įgaliotinio, užbrėžtas tikslas—tai svetimų tautų apie Lietuvą informavimas,—kitai sakant, korespondencijos Biuro tvėrimas.

Nekalbant apie svetimuosius, patiems jau susižinoti, orientuoti yra daug tas nuolat pasisakyti.

Svetimuose laikraščiuose neretai atsitinka žinių, netikrų bei tendencijinių—jos privalo būti atitaisytos. Svetintaučiams tai jau tikrai yra kas skelbus. Kiekviena, nors trumpa žinia, suprantamu būdu svetintaučiams parašyta, gal būt naudinga ir gal turėt reikšmę.

Pirmučiausias dalykas, paskleisti žinių svetintaučiams, kaip dabar lietuvių gyvenama, bei kas jų tikimasi. Toliau privaloma platinti žinių apie Lietuvos praeitį,—apie jos atsidūmą, kultūrą. Pagalios lietuvių menas,—tyras ir žmonių.

Pirm visako norima informuoti dažniaus recenziomis, straipsniais ir atsišaukimais tas šalis, kuriose lietuvių jau nuo dabar insyguvama, būtent—Svediją, Daniją, Šveicariją, Angliją, kad Lietuvos egzistavimas ir siekiai ty šalių tautinėje sąmonėje tikrai įsiškiepyti. (Ameriką apleidži, todėl, kad ten nuo pačių Amerikos lietuvių išgrįstas žodis).

Kad ir tolimesniais šalis pasiekus, manoma spaudinti įvairiomis kalbomis atskirus straipsnius—brošiūras, kurios bus siunčiamos į daugelio svetimų laikraščių redakcijas. Šios brošiūros gal būt sunaudojamos kaip medžiaga straipsniams, arba ištais spaudinamos laikraščiuose.

Iš pasakymo aišku, kad čia ne vieno ir ne vieno darbas. Čia turi būti visos tautos atspindys,—žodis. Čia tik pradžia.

Kadangi yra begalo svarbu žinoti, kuo gyvena šioj valandoj Amerikos lietuvių, tat meldžiama visų laikraščių bei knygų leidėjų, nedarant jokio skirtumo su pakraipomis, siųsti savo leidinius korespondencijos tvėriman Biuran Kopenhagon: "Jurgis Savickis. Nørre Søgade St. th. København, Denmark".

Taipojau meldžiama kreiptis su visokiais užklauskimais bei reikalais, liečiančiais Draugijos gyvenimą. Viskas, kas bus mano kompetencijoje, mielai noru patarnausiu.

Iš to visko, ką esu pasakęs, gal kilti kai kurie sumanymai bei išvados.

Lietuvos vargas didelis, jos žmonių gyvenama sunkiai, tat čia ir neprisieina ilgai svarstyti bei įkyliai šaukti: "Aukaukit, aukaukit." Čia ir taip kiekvieno nujauciamą valandos svarbą, kiekvieno bus daroma tas, ką jam leidžia išgalė, ką jam vidaus balsas liepia.

As tik norėčiau prisiminti apie mažesnę vertę dalykus, greičiau praktikinį pabūdį turinčius, būtent,—daugelis bus siunčiamas laišku iš Amerikos tėvynės, bet užklydus laišku (nevoikiškai parašytam) Stockholm, o iš Stockholm Petrogradan, ar negeriau iškart jį išleisti iš Amerikos sutvarkyti. Ar neretėtu kaip ir kokių skyrių tam reikalui padaryti prie dabar esančių lietuvių Draugijų Amerikoje.

Antra, jau esu minėjęs, kad stoka mūsų knygų. Čia dar kartą norėčiau tą pabrėžti bei atkreipti dėmesį į tai, kokių bus šių knygų skaitytojų, būtent kokia bus auditorija. Lietuvis belaisvis, pabėgėlis, "prusas" išstrematis, kareivis ligoninėje begulis—kiekvienam ilgos, liudnos valandos—kiekvieno bus godžių-godžiausia skaitoma knyga. Knyga bus branginama, taps evangelija. Mes turim ty žmonių sielos pakilimą jos apijautrinimą sunauduoti ir rimtai pagalvoti kaip šiem visiems padėjus.

Mes Rusijoje knygų nei už pinigų neturime. Tarpe jįsų atsirast nevenias, kuris mielai noru pavyšiam reikalui vieną kitą knygą. Bet žinom, kaip sunku žmonėms su mažu knygų skaitliumi turėti reikalingą su jų persiuntimu, laiško rašymu etc. Geras noras niekais nueis. Ar nesudarius nuolatinę žmonių kuopą knygoms rinkti, su nuolatine iniciatyva, paraginimu bei knygų rinkimu, pridavimu.

Vienas kitas Amerikos gyvenimo panorės sudaryti lietuviams belaisviams "dėžę," ar pavesti šiam reikalui kiek pinigų. Tat ar nesudoravus tarp Amerikos lietuvių tą rinkimą belaisviams "dėžę" bei pinigų. Bauneatsakys—reikia tik kad kas užmintų, kas tuo darbo sutvarkymu užsiimtų.

Žinom, koks Lietuvoje likusioms gyvenimo brangumas. Jiems stoka rūbų, stoka ir šiaip jau kasdien vartojamų produktų. Taigi kur daugiau surastum žmonių, kaip ne Amerikoje, kurie nesigalėdami, idant Lietuvoje likusius žmones apdėdžius sumestų visai gerų rūbų gal būt didelį skaitlį?

Kas svarbiausia pradėjus dirbti, pradėjus pačiam gyvenimui nurodinėti, daug kas aiškiau apsisbrės, o dabar piešiu kaip ir lėtus, konturus tikėdamas, kad ir dabar jie šį tą jums padės. Toliau bendrai apiešime visai gal būt gerą vaizdą.

Svarbių svarbiausis šios dienos reikalas—tai abel-nai "savo" pinigų sudarymas. Jis reikalingas šendie nuo vargo apginti mūsų brolius, bet jis bus dar daugiau reikalingas mūsų rytojui.

Mes nežinom, kokią mus laukia ateitis.

Mūsų šalis išnaikinta. Žmonės įvargę, žmonės po pasaulį išblaskyti. Kiek žlugo kovoje. Tautiečių dalis rado dūnos Rusijoj. Bet ir jos manoma iš ten toliau gauti. Jaisiais manoma Sibira kolonizuoti. Tam tikra kolonizavimo žyba Rusijoj dirba išsijuosusi. Duodama norimties žemės, raginama važiuoti, siunčiamas. Ne vienas jau iš pabėgėlių Sibire gyvena. Po svetimu šaltu dangumi, tarp svetimų, nepažįstamų žmonių.

Vilniuje, Kaune ir kitur pasirodė "Zeitungai," pasiryžę "nešti šis kraštas vokiečių kultūrą..."

Mes galim žlungti svetimo gaivalo užstelti. Jei ne dabar, tai kuomet mes prisirengsim, kad savo žemę išlaikys—didelę audrą sutikus—tėvynę laisvą išvydus?

Išties išganinga mintis klyo tarp Amerikos lietuvių emigracijos:—tasai visuotinas duoklės mokėjimas, kad sudarius Tautos Lėdą. Taip, mes visi mokėsime. Rodoma j žydus. Stebėtinaid jau jie pajiegia tame. Kaip dabar atsimenu, Rusijon pabėgėliams suplukus, rudenį, viename Rusijos dideliame mieste (Nizny-Novgorod) žydų iškilmingai tapo nuspresta:—"idant pabėgėlius žydus apgimus, sumokėti kiekvienam po 7% nuo savo uždabio"... Mes, savo sėrmėgų—apylakles pastatę netikėjom, "dvijom" ir šiepm: "Žydas žydu ir tiks. Na, ka tu čia. Juokai!" Bet koks mūsų buvo visų nusistebėjimas, kuomet tas "žydas," ta socialė įstabi skrudė—pradėjo vilkti tuos "7%," rubus etc. Nejučiomis kiekvieno nutarta buvo pasimokyti.

Tvirtai tikėsime, kad ir mes tą pajiegsim, ne vien tik "galiučių" spyrkami, bet patys sau įliepe. Patys sau ponais busim.

Jūsų iniciatyva—jus ir vikiidinkite toliau. O mes mokėsime visi, ir Rusijos ir kiti lietuviai privalom mokėti.

Tat, kol laikas, dirbkim.

Tiesa, ateitis žiuri sfinkso akimis, bet mes žinom taipojau, kad žodis: "tur buti! taip bus!" stebuklus daro.

Kol ne vėlu—visi buriu! Mes privalom susižūrėti, savo pajiegas susitarti ir su tikromis skaitmenimis ir tikrais faktais grįžti tėvynėn.

Tat, visi talkon—visi išvien! Ugnies dar mes turim.

"Dieninė Vaikų Globą."

"Kas tai per naujas paukštis?"—paklauskite. Niekados apie jį negirdėjote? Niekas apie tai nežino?

Na, tai paklauskite,—geriaus sakant, paskaitykite. Tai yra vardas draugijos, susitvėrusios Chicagoje,—berodos, pirmos tokios draugijos tarp lietuvių Amerikoje. Ką ji daro, koks jos tikslas? Jos darbas ir tikslas aiškus iš jos vardo—ji globoja vaikus dienos laiku.

P-nia M. Viskoškienė, tos draugijos narė, praneša mums apie ją sekančių dalykų:

"Pereitų metų vasarą—rašo p. Viskoškienė,—keletas Chicagočių moterų susijė, pradėjo kalbėtis apie vietinius Chicago reikalus. Žinoma, moteris atkreipė dėmesį į domą ir tuos reikalus, kurie joms, kaip moterims, yra artimesni. Jos pastebėjo, kad mes turime draugysčių, kurios moka pašalpą, vyrai susirgus. Tai yra didelė pagalba moteriai ir jos vaikui, kuomet jų duondavis negali duonos uždirbti. Mes taipgi turime didelių organizacijų, kurios išmoka našlei pomirtinės, jos vyrui numirus—tas taipgi yra begalo geras dalykas, nes likusi su vaikais nešle bent tuom tarpu kiti nusivaikyti nuo savo durų vargą sudurd.

Bet-gi yra dar ir kitokių reikalų. Pavyzdžiui, kas buva su tokiu našle, kuri, mirus vyrui, pasilieka su krūva mažų našlačių? Pomirtinės, gautos iš organizacijų, neilgam užtenka, o vėliaus reik pačiai sau pasirūpinti pragyvenimą ir užpelnyti duoną savo vaikuiams.

Nelengvas tai darbas, ypač kuomet moteris lieka su mažais vaikais. Ji galėtų uždirbti, bet kas rupinsis vaikus, kuriuos reik namie palikti? Tankiai, jeigu yra vyresnių vaikų, jie mažesnius daboja. Iš to buva visokių nelaimių—susisėdičia, užsimuša, ant gatvių juos suvažinėja, gaisrą namuose padaro, apsinuodija kuom nors ir t. t. ir t. t. Laikraščiai kasdien pilni tokių atsitikimų.

Kitą kartą pas geriaširdę kaimynę už primokėjimą motina gali palikti savo vaikus, kol ji darba dirbtuvėj dirba. Šiaip ar taip imsi, vaikučiai auga be tinkamos priežiūros, o motinos padėjimas tikrai sunkus.

Tai gi chiegiatės moteris, visa tai apkalbėj, priejo prie išvados, kad reik kas nors daryti. Reik tokioms motinoms-našlėms, palengvinti uždabauti ir pasirūpinti ty kudičių padėjimu.

Jos žinojo, kad tarp kitų tautų yra draugijų, kurios šitą reikalą aprūpina. Yra tam tikros draugijos, kurios užsiima tokių kudičių pridabojimu, kol jų motinos dienos laiku darba dirba dirbtuvėse, ar ofisuose. Tokios draugijos turi savo namus, kur vaikai yra tinkamai prižiūrimi specialiečių nusių, kur tuos vaikus net ir šio-to pamokina.

Sitokių įstaigų pradžia yra kilusi bene Vokietijoje, kur žinome "kindergarten" (vaikų dar-

žai) ir Froebelio sistema yra plačiai pagarsėjusi. Pastaraisiais laikais ir Amerikoje panašios vaikų globojimo įstaigos dikičiai pradėjo platintis. Vienam tik New Yorke, sakysim, yra 103 tokios įstaigos. Viena iš jų taip didėja, kad šiuom laiku užima savo reikalams net septynių augštų namą.

Chicagoje tokios draugijos irgi žymiai auga—jū jau yra apie keturius dešimtis. Tokios draugijos Chicagoje turi taip didelį pasisekimą, kad anot vienos moters išsireikimo, "net dyvai, kad pas mus vaikai per langus neišsiskverbia."

Dideliuose industrijos centruose be jų negalima apsieiti. Taigi ir Chicago lietuvių su-
manė tokią vaikų dienos globos draugiją įkurti.

Sumanyti lengva, bet išvesti daug sunkiau. Tokios draugijos užlaikymui reikalingos lėšos, ir nemažai. Mūsų moteris—vienok, ėmėsi darbo, ir per visus metus energiskai darbuotasi.

Burėlis moterų, priešakyje su savo prezidente p-nia A. Zimontienė, rado daug užuojautos ir pritarimo pas visus įžymesnius vietinius veikėjus. Vieni prisidėjo darbu, kiti pinigais, tretie patarimais. Rasta užuojauta ir tarp amerikonių, ir pusťinias jų skaitlius yra šios draugijos nariams-remėjais (Remėjai moka du doliarų ir metus draugijos išdai; nekuri amerikonių nešle daug didesnes sumas,—pavyzdžiui, J. Rosenwald inėšė \$100.00).

Taip mūsų moterims besidarbuojant, sumanymas žymiai pirmyn pastumėta. Parupinta profesionalė lietuvių mėsė vaikų prižiūrėjimui ir šio mėnesio 20 d. "Dieninės Vaikų Globos" draugija atidaro savo tą prieglaudę namuose po num. 829 W. 33 rd place. Nuo šios dienos moteris, turinčios eiti darban ir neturinčios su kuom savo vaikų palikti, gali juos pavesti šios "Globos" priežiūrai už primokėjimą jo centų į dieną. Už tą mažą atlyginimą, kudičis bus prižiūrimas, pavalgydintas ir aprūpinamas, o motina ramiai galės savo darbą užsiimti, žinodama, kad jos vaikučiai yra rupestingoj ir tinkamoj globoj.

Chicago moteris yra kviečiamos atsilankyti į minėtą globą pasišūrėti, kaip reikalai yra vedami, ypač moteris, kurioms reik panašiu "Globos" patarnavimu pasinaudoti. "Dieninės Vaikų Globos" draugija taipgi geidžia įgyti daugias narių ir narių remėjų. Piniginę pašalpą reikia siųsti, arba platesnių informacijų reikalauoti nuo "Globos" prezidentės p-nios A. Zimontienės (3252 So. Halsted st.), arba nuo jos sekretorės, p. M. Damijonaitienės (901 W. 33rd st.)—abidvi Chicagoje.

Be abejonės, tai yra vienas iš didžiųjų pagirtinų darbų, už kurį reik duoti mūsų moterims didelį kreditą. Podraug reik tik palinkėti, kad jū šis geras darbas būtų pasekmingiausias.

Ar Ištikrųjų Nevisai Tautiškas?

"Lietuvos" num. 18-me tulas "Senas SLA. Narys Tautininkas" "mano, kad "tautiškas" susivienijimas nevisai tautiškas." Šitai jis stengiasi prirodyti visa eile argumentų. Atsakysiu į tuos argumentus ne del p. "Senos SLA. Nario Tautininko," kurio po tuo žiurstelio-pseudonimu nežinau, bet tik del to, kad jo straipsnis tilpo rittame tautiečių organe "Lietuvoje." Nuoseklumo dėlei atsakymus paskaidysiu į punktus, pagal p. Tautininko užmetimus ir argumentus.

1.—Autorius sako: "išpultų siųsti (jo straipsnį, V. K. R.) į "Tėvynę, bet siunčiu jū laikraščiu, todėl, kad manau, jog "Tėvynė" netalpins, o jei ir patalpintų, tai su visokiais sau patinkamais pataisymais..." Bloga yra vien ma-
nyti, reikia persitikrinti. P. Taut.,—jei jam ištikrųjų rupi SLA. pakraipa, organo dvasia ir tt., neturėjo teisės kreiptis į kitą laikraštį, kaip tik į savo organizacijos organą. Persitikrinę-gi,

kad organas neduoda jam vietos, arba kad redakcija iškraipo mintis, būtų turėjęs teisę įieškoti sau satisfakcijos kituose laikraščiuose. Dabar-gi p. Tautininkas pasirodė ano Pilypo Kanapinsko roljė.

2.—Sakoma, kad "gink Dieve tautietis ką nors parašytų "Tėvynėn" apie "kairiausius" reiki "Tėvynėje" vieta, jei tokie straipsniai neiseidavo iš laikraščio padomumo rūbežių ir jei juose nebus partvumo ir netolerancijos dvasios, "Tėvynės" redaktorius draugais yra tie, kas yra draugais susivienijimo ir lietuvių: ir "Tėvynės" redaktorius, kas jis nebūt, privalo turėti draugų ir kairėję ir dešinėję, jei jis nori, kad jo darbas neštų organizacijai naudą.

3.—"Tėvynėje" neįėjo į madą, "kad SLA.—tai, girdi, esąs ne tautiška organizacija, bet partvyska..." Ištikrųjų, nenoriu užgauti p. Tautininko, tačiau turiu pasakyti, kad jis tuos žodžius rašė, tur buti, nusiminimo dvasioje, todėl ir pripasakojo neteisybių. "Tėvynėje" dar niekur nebuvo ir tur buti, niekad nebus pasakyta, kad SLA. yra ne tautiška organizacija, tik "Tėvynė" žodį "tautiškas" supranta kiek plačiau, negu p. Tautininkas. Mūsų nuomonė SLA. yra "nacionalė (national) organizacija," bet ne "nacionalistiska (nationalistic) organizacija"; SLA. yra paremtas plačiais tautystės bet ne partijinio sovizmo pamatais. Susivienijimo "bepartyvumą" dabartinėje mūsų partvyskų imtynių gadyneje nustatė ne "Tėvynė," ne tas p. Tautininko nekėnčiamas Račkauškas "su kairiaisiais" (kaip dabar pasirodo) draugais, bet SLA. Pildomoji Taryba; ji, remdamos SLA. įstatymais ir tradicija, nustatė SLA. poziciją savo suvaizvimų rezoliucijomis, kurių "Tėvynėje" reikia laikytis.

4.—L. S. Fondą p. Tautininkas visai nevykusiai čionai prijungė. Ir tautiečių spauda nemažiau bepartvysku fondu rokoja Liet. Gelbėjimo Fondą, nors ištikrųjų nei vieno, nei kito negalima tokiu vadinti, nes ir vienas ir kitas yra partijų žmonių globojami ir kontroliuojami.

5.—Ištikrųjų, būtų juokinga, jei SLA. ir šiandien būtų tokiu pat, kokių jis buvo 15 ar 30 metų tam atgal. Pirm 30 metų pabudusių lietuvių tikslu buvo prikelti savo miegančius brolius; tuo tikslu net ir bedieviai organizavo parapijas; paties SLA. vienas pirmųjų tikslų buvo remti parapijų organizavimo klausimą. Tas klausimas nuėjo į šalį, nesa kiti juo ėmė rūpintis. Taigi jei lietuviams parapijos nešle ir neša blėdį, arba naudą, tai tos blėdies, arba naudos kaltininku buvo savo laike ir SLA. Pirm 15-oms metų Susivienijime kunigai norėjo užvaldyti visa ką,—kilo atbandančių lietuviuose pažangumo dvasios, pasipriešinimas ir vienas pirmųjų tuo kart SLA. tikslų buvo kova su kunigais prieš jų užmačius. Ir tas klausimas iš Susivienijimo jau nuėjo į šalį, nesa tą kovą dabar veda kitos mūsų įstaigos, kaip tai—mūsų spauda ir įvairios organizacijos.

6.—1910 ir 1911 m. krizį p. Tautininkas nevisai vykusiai tenšėviečia. Arba jis nesupranta to dalyko, apie kurį kalba, arba tyčia aiškina jį išvirkščiai. Jis sako, jog "socialistai" tais metais "gręšė išversti SLA. iš tautiško kelio" ir kad socialistai "užsispyrė iškniesti iš-jo jo tautiškus pamatus, o jū vieton pastatė savo socialistiškus - internacionališkus pamatus." Lengva yra pasakyti, bet to neužtenka. Ne vieni socialistai čia buvo kalti. Čia buvo kalta visa augščiau klynti lietuviuose ir-gi pažangumo dvasia, kuri kėlė perastroje formoje apsisirškę socialistuose. Juk tuo kart didžiausie ginčai buvo del referendumo, kurs dabar susivienijime yra daug praktiškiau vartojamas, negu pas pačius socialistus jū organizacijoje. Antras dalykas—įvedimas apdraudos laipsnių į vietą paprastos "grabonių pomistinės,"—tas naujas liudziči dalykas, sujungtas su pakėlimu mokesčių, vedamas gana aštriai, negalėjo pereiti nepastebėtas. Jei tuo pasinaudojo keletas (?) socialistų (ar neva-socialistų), tai tas nerėškia, kad visi socialistai "kniso tautiškus pamatus" ir bruko "internationališkus."

7.—Nežinojau p. Tautininką daug pasidaravus 1910 ir 1911 metais ir paskui, kuomet susivienijimui grėsė pražuvimas. Tačiau reikia tikėti jo žodžiams. 1911-1912 metuose, kuomet per istisus metus prie SLA. teprisirašė 74 nauji nariai, išsibraukė-gi suvirš 6,000 ir mirė bene 84—tuo kart keliais atvejais "Tėvynėje" šauktasi į senuosius ir darbščiuosius narius, kad stotų pagalbon, kad paremtų savo pečiai grįvantį būdink! Kur tau! Nei vienas neatsiliepė, ir taip pat ne vienas su pasityčiojimu sakė, kad "iš SLA. girdi, jau išėjo A great big joke..." Tuo kart ir p. Tautininkas tupejo, lyg žiurkė po šluota.

Dabar-gi, kuomet SLA., laike di-

delsiausių politiškių suirčių mūsų visuomenėje, prirašo kas bertainis po 900 naujų narių, p. Tautininkas atkiso savo pečius ir užtraukė Jeremijos lamentaciją "prie Baby-lono upių..." Taipgi didelę neteisybę p. Tautininkas pasakė, tvirtindamas, kad SLA. kriziuose ir "bėdoje" "Visados gelbėjo ir gelbsti tautininkai,"—1911 ir 1912 metuose iš senesniųjų tautininkų, p. Tautininko tipo, beveik niekas nepajudino pirštu tam, kad pri-gelbėjus SLA. ginti ir apsaugoti SLA. organą ir jo redaktorių pe-2 ar 3 metus niekieno, purvino ir šmeižė socialistų spauda, bjauriausias agitacijas vedė kunigai,—bet nei p. Tautininkas, nei kas kitas tuo kart nepakėlė savo balso, nepasirūpino tautiško susivienijimo likimu. Ei, p. Tautinink, kur sveikas buvai tuo kart? Ar sveikam suskaudo širdį, kad dabar SLA. organo redaktorių pasiilauta šmeižti ir pačių organizaciją jau pradėta gerbti? Taigi del Dievo malonės nekelt Tamsta į "fermetaciją, svyravimų ir kryptių," duok mūsų milžinui augti ir stiprėti, duok jam užaugti į tokią spėką, prieš kurią nusilenktų visa, kas nėra tautiška.

8.—Fermentacijų pavyzdžių p. Tautininkas įieško pereinuosiose dviejuose metuose. Pirmas pavyzdys—Račkauško rezignacijos iš tautininkų fondo... Į šito savo pasielgimo motyvus dabar nesigilinsiu, jie buvo paaiškinti mano rezignacijos, paskelbtoje "Tėvynėje" ir kituose laikraščiuose. Tas rezignacijos pasekmes organizacijai, kuriai Račkauškas tarnauja, dabar vertinti peranksti, jas apvertins ateitis. Čia tik pasakysiu, kad pirm rezignacijos iš abiejų fondų gana ilgai svėrsaitę žingsni, teiravusi savo sąžinę ir artimųjų mano draugų (ne "kairiųjų," pastebėsiu p. Tautininko nuraminimui). Antrą pavyzdį p. Tautininkas išgalvojo ir atsi-prašau! storai primelavo. Melas yra šituose žodžiuose: "Tėvynė nei žodžiu neskaite reikalingu užsiminti apžvalgoje apie atsitikimą ne tik svarbų ir žymų, bet susivienijimui artimą..." Čia p. Tautininkas kalba, kad "Tėvynė" redaktorius nieko "Tėvynėje" neminėjo apie tautininkų suvaizvimą Phila. 1 d. sausio 1916 m. Ištikrųjų-gi buvo taip: "Tėvynė" suvaizvime turėjo savą korespondentą; "Tėvynėje" tilpo įžangos straipsnio vietoje pilnas suvaizvimas ir jo nutarimų aprašymas. Kam-gi tad p. Tautininkas prasimano? Nejau tai pridėra vyrui, kuris sakosi per 15 metų nešes ant savo pečių susivienijimą? Juk-gi prasimanymais nepridera kovoti kad ir su tokiais žmonėmis, kaip kad susivienijimo redaktoriaus.

9.—Šių metų rinkiminės agitacijos klauseime "Tėvynė" taip pasielgė, kaip matė reikalingu. Jei tautininkai 1910, 1911 ir 1912 metuose buvo tokios agitacijos priešininkai; jei dar Baltimore's Seime tuli jū bandė neįleisti A. B. Strimačio į SLA. Sekretoriaus ofisą, vien remdamiesi panašiais lapeliais, kurių buvo nežinia kieno už Strimačių sufabrikuoti,—tai jie neturėjo moralės tiesos patį daryti tai, už ką baudė ir už ką peikė kitus. Pagaliaus, agitacijos klausime "Tėvynė" vienodai atsi-nešė į visus, ir "draugus" ir į "ne-draugus," nesa "Tėvynė" vis! SLA. nariai buvo ir yra lygūs, nors to nemato ir nenori matyti p. Tautininkas...

Prie kitų argumentų, kurių tikslu yra nušviesti Pildomosios Tarybos elgsimą, neturiu ką sakyti, nes nesmi P. Tarybos įgaliotas už ją kalbėti, bent prieš p. Seną SLA. Narį Tautininką.

Su pagarba

V. K. Račkauškas.

KLaidos Atitaisymas.

Pereitame "Lietuvos" numeryje, formas belauziant, padaryta nemaloni klaida: Korespondencijų skyriuje viršui korespondencijos iš Philadelphia padėta antrašas "Is New Philadelphia, Pa.", o augščiau korespondencijos iš New Philadelphia, padėta, "Is Philadelphia, Pa." Tie du antrašai stovi ne savo vietose.

* Pavyzdžiui: degtukų dėžutė 3 kap., batai 30 rubl.

POLITIKOS SAVAITE.

Ar liks Roozeveltas republi-
konių kandidatu?—Vos trims sa-
vaitėms laiko tebeliks iki republi-
konų konvencijos, kuri prasidės
7 d. birželio Chicagoje, viršminė-
tas klausimas yra svarbus ne tik
pačiam Roozeveltui, bet ir republi-
konų partijos vadams.

Aną dien padaryta "examinas".
Suv. Valstijų kongrese tarp kon-
gresmanų ir senatorių, idant suži-
nojus kokiame kandidatu jie lab-
jausiai pritaria. Pasėknės buvo
žingėdžios. Daugiausiai balsą ga-
vo Mr. Hughes (istark: Hjus),
Suvenytų Valstijų augščiausio
teismo teisėjas. Už jį paduota
net 90 balsų suviršum, kuomet už
Roozeveltą paduota tik keliolika
balsų.

Jeigu taip būtų ir Chicago kon-
vencijoje, tai Hughes būtų lengvai
išrinktas kandidatu, nors jis, ma-
tyt, to ir nenori, nes iki šiolie
griežtai atsisakinėja.

Hughes buvo pirmasis New
Yorko valstijos gubernatoriumi. Jis
yra progresyviskas ir labai gabus
žmogus ir, be abejonės, tikty ne
tik republikonams, bet ir buvu-
siams Roozevelto progresistams.
Bet jis, kaip minėta, griežtai nuo
kandidatūros atsisakinėja. Jis yra
tos nuomonės, kad Augščiausio
Teismo narys neprivalo kisti ir
partijinę šios šalies politiką, nes
teismas yra ir privalo būti augš-
čiaus visų partijų.

Tai yra labai sveikas protavi-
mas, bet kaip sykis žmonės ir nori
sveikai protaujančius žmones pa-
statyti svarbiausiu šios šalies urė-
dan.

Todel nebutų įstabu, kad jeigu
laikė ateinančios konvencijos žmo-
nės užsispyrty ir milžinišku didu-
mu balsų nominuotų Mr. Hughes,
tai, rasite, tas galy-gale ir būtų
priverstas priimti kandidatūrą.

Demokratai yra didžiai susi-
rupinę. Vienas iš jų vadų, Mr.
W. J. Bryan, primena savo par-
tijos žmonėms, kad Mr. Wilson'as
pereitą sykį buvo išrinktas mažu-
nu balsų—Roozeveltas ir Taftas
sykiu gavo daugias balsų už Wil-
soną. Dabar jeigu progresistai
užsivienis su republikonais, tai
jie kokių milijonų balsų pervirsins
demokratus. O apart to reik ne-
pamiršti, kad tarp demokratų yra
daugybė vokiečių ir airių, kurie
yra neužganėdinti Wilsonu ir už
jį jokių būdu nebusuos. Todel
Bryanas nurodinėja, kad demokra-
tų partijos padėjimas šiuosmet iš-
rodo labai sunkus. Reik kur nors
gauti balsų, bet iš kur? Anot
Bryano prie demokratų partijos
galima bus pritraukti tik tuos
republikonus, kurie myli taiką ir
yra priešingi karui. Demokratų
partija todėl iš to "priesingumo
karui" turėtų padaryti stipriausį
tavo ginklą.

Kibirkštis.

"Metodologija" kaip pasirodo,
tai yra toks mokslas, kuriam nei
paprastos lietuvių gramatikos ne-
reik mokėti.

X=X

"Naujienuomenis" patriotizmas
žydi kiaušiena, išrodo visviena:
net ištole pakrato.

X=X

"Šakė" virto "Kardn", bet še-
ni mėšliniai "perfumai" vis tie
patys pasiliko.

X=X

Nedyvai, rusai nusikraustė net
Francuzijon—namie Hindenburg-
gis jau metai laiko, kaip neduoda
jiems darbo.

X=X

Yčas pritrėdė mokyklų, gim-
nazijų ir sanatorių. Kodėl jis
nesutvėrė nei vieno beprotna-
mio: tiek žmonių reik gėlbėti,
kuri susirgo baisia yčofobijos
liga.

X=X

Vištai ar miežis, ar aviža—vis
grudas. "Keleivini" ar social-
demokratas, ar tautiškas socia-
listas—taippat visviena... Dvyai,
koks mokslas!

X=X

Atėjo toki progresyviski laikai,
kad moteris turi ginti vyrą, vie-
ton vyras moterį—daimi-nato p.
Bulotienė jau kelias plunksnas
nubukino laikraščiuose, o p. Bu-
lota "išmintingai" sau tyli."

Jurg's Spurgis.

VIETINIS ŽINIOS.

Išsiuntė didelę auką lietuviams.
Pereitą ponedėlį West Side drau-
gystės išsiuntė didelę auką nuken-
tėjusiems nuo karės lietuviams,—
iš viso devynis šimtus dvidešimt
septynis doliarus ir pusę.

Tai yra dar vienas puikus pavyz-
dis, ką galima padaryti, visiems
vienybėje dirbant. West Sidės
draugystės—katalikiškos, tautiškos
ir socialistų—susivienijo kruvon
rinkimui aukų nukentėjusiems nuo
karės lietuviams. Į apie tris mė-
nesius jie, gražiai besidarbuodami
vienybėje, surinko viršminėtą su-
mą pinigų, kurią tuojaus nutarta
pasijusti tiesiog Europon, be jokių
fondų tarpininkavimo.

Susijinkę draugysčių atstovai
nutarė padalinti visas aukas se-
kančiai: vieną trečdalių aukų pasi-
sti Rusijon pabėgusiems lietuviams
per rankas Lietuvių Centralinio
Komiteto (arba Lietuvių Draugių
nukentėjusiems dėl karės šelp-
ti), o du trečdaliu nutarta siųsti
Lietuvon, esančion dabar po vokie-
čių, per rankas Lietuvių Selpimo
Draugijos, kuri yra vokiečių val-
džios užtvirtinta.

Sulyg tokio nutarimo p. R. Zau-
ra, suvienytų draugysčių kasierius,
išsiuntė Rusijon per tarpininkystę
Rusijos Konsulo Chicagoje 1.000
rublių (\$312.50) minėtam Centra-
liniam Lietuvių Komitetui, o pini-
gus, paskirtus Lietuvon po vokie-
čių, išsiuntė Vilniun minėtai drau-
gijai per tarpininkystę Lietuvių
Draugijos atstovo, advokato Jono
Aukštuolio, Stockholm—iš viso du
tūkstančių kronų (\$615.00), ku-
riuos p. Aukštuolis per ispanų kon-
sulą persiųs Dr. Basanavičiaus ar
p. Smetonos, (tos draugijos pirmi-
ninko), vardu Vilniun.

Ištikro, West Sidės lietuviams,
draugijoms, energiškiems veikė-
jams ir duosimies lietuviams pri-
valo būti ištartas didelis pagirimas
ir padėka už tokį gražų pasidarb-
vimą.

Piknikas. Tautiškas Jaunų
Lietuvių Klubas rengia nepa-
prastą pikniką gegužio 21 d., A.
Blinstrupo Darže, Leafy Grove,
Willow Springs, Ill. Piknikas
bus su dainomis. Programe da-
lyvaus visi Chicago's vyrai ir miš-
rūs chorai.

(Tąsa ant 7-to pusl.)

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Malaito. Jūsų atsakyme Gabijos
Outing Heats'ui jokių naujų argu-
mentų ginčijamam dalyke nerandame.
Gal tas dalykas turi kokią svarbą
jums, kurie ginčijate, bet kitiems
skaitytojams jūsų ginčai jokio ak-
vumo neturi ir todėl norėdami juos
syki užbaigti tamistos rąstelo ne-
dedame.

pp. Ratelietis, J. Duba, A. Zub-
kus, Žemaitis, Pylypas iš Kanapiu.
Peržiūrėsim ir, kas galima, sunau-
dosim sekantiui numerij. Šiame nu-
meryj pritrūkome vietos.

p. Pinavijul. Idėsim į sekantį
numerį. Rašykite tik ant vienos
pusės lapo.

Apgarsinimai.

PASIGĖRĖJIMAS
GYVENIMU.

Gyvenimas yra per trumpas,
kad jį dar trumpinus rupestimis.
Bet negalima išgauti iš gyveni-
mo to, kas jame yra geriausio,
jei viršinimo aparatas neveikia
kaip reikiant ir viduriai tolydžio
primena, kad kažkas yra negera,
kad jie negali aprūpinti kuno
reikalaujama apštini energijos ir
stiprumo; neleidžia atsistoti prie
stalo su geru noru valgyti; su-
gadina pasilįj versdamas jausti
nesmagumą. Bet nėra reikalo ši-
taip kentėti, kuomet yra suteikia-
ma ištikimas vaistas. Paimk
Trinerio Amerikoniško Kartaus
Vyno Elixiro tulą laiką sykis į
sykį pagal nurodymus ir tuojaus
jausiesi vėl kaip kitas žmogus.
Kasdieniniai užsiėmimai nebus
sunkenybė, bet smagumu; valgis
bus gardus ir pasilėjime rasi
smagumą. Gaunamas aptiekose.
Kaina \$1.00. Jos Triner, išdir-
tėjas, 1333-1339 So. Ashland Av.,
Chicago, Ill.

Skaudėjimas strėnose, sąna-
riuose, raumenyse ir kitur tuo-
jaus pranyks, jei subraiukysi Tri-
nerio Linimentu. Aptiekose 25c.
ir 50c.; krasa 35c. ir 60c.

NAUJAI
Atspausta

TIK KĄ IS SPAUDOS IŠEJO

ANTRA LAIDA

Iš Gyvenimo Lietuviškų
Volių Bel Volnu.

Pasakos surinktos d-ro J.
Basanavičiaus. Šioje knygoje
telpa keli šimtai gražių pasa-
kų, apie rojų (dangų), čyščių,
peklą; apie giltinę, marą, cho-
lerą; apie dvasias (dušias),
velnius, jų vaidinimąsi ir t. t.
Pasakos užrašytos tokioje tar-
mėje, kioje buvo girdėtos.
Panavėžij—pagal tarmę pane-
vėžiečių; Šiauliuose—pagal
tarmę šiauliečių; Suvalkų gub.,
ir t. t. Chicago, Ill. 1915 pusl.
470 Audimo apdaruose 1.50
Audimo apdaruose 2.00
Užsiskant šią knygą, siųskite
pinigus šiuom adresu:

A. Olszewski
Pres.
Lietuva Publishing Co.
3252 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, ILL.

JONAS KULIS
General Agentas
keltauja po visą Ameriką. Kur jis
atsilankis, ten per jį galima atnau-
jinti, ar užsirašyti "Lietuva" arba
užsakyti visokių knygų, jam pini-
gus užmokant išanksto. Už jį mes
atsakome. Lietuva Pub. Co.

JUOZAPAS MOZERIS
kaipo "Lietuvos" agentas Clero, Ill.
ir apielnkėse yra įgaluotas užra-
šinėti "Lietuva", priminti prenume-
ratų, apgarsinimus ir pardavinėti
knugas. Lietuva Pub. Co.

Lietuviškos Knygos.

Apart daugelio įvairių knygų, dar
galima gauti mano krautuvėje se-
kančias knugas:
1. Amerika. Rinkinys įvairių faktų,
statistika ir t. t.75
2. Gludi-Liudi. Naujos eilės Kl. Jur-
gellion, 106 pusl.50
3. Dvasios Gyvenimo Mechanika.
Nauja knyga iš sryties psicholo-
gijos. 148 pusl.50
4. Iš Ko Kila Melai ir įvairios skriaus-
dos žmonijoje. 171 pusl.75
5. Invizicija, arba atpirkimas žmo-
gaus nuo sėtono. Parasė kun.
Dembiskis.1.25
6. Kankintojai ir kankintiniai už
moksli.\$1.00
7. T. Liet. Kalbos Gramatika. K.
Damonaičio. 119 pusl.35
8. Vadovėlis vokiečių kalbai pramok-
ti. Labai paranki ir naudinga kny-
gelė.35
I kitus miestus pasiūnė užsaky-
mus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
901 West 33rd St., Chicago, Ill.

DRAUGIJŲ REIKALAI

Dar Taip Nebuvo
PIKNIKAS GEGUŽIO MĖNESIO
SU DAINOMIS
Rengia Jaunų Lietuvių Amerikoje
Tautiškas Klubas, Nedėlioje, gegu-
žio (May) 21 d. 1916 m. Leafy
Grove, A. Blinstrupo Darže, Willow
Springs, Ill. Pradžia 9 val. ryte.
Įžanga 25c. porai. Programe daly-
vaus visi Chicago's vyrai ir mišrūs
chorai.
Su pagarba **J.L.A.T. Kiliubas**
Pastaba: Imkite Archer-Cicero karus
kol sustos, paskui imkite Joliet ka-
rus iš Leafy Grove.

Pajieškojimai.

Pajieškau pusbrolių Juozo, Stanis-
lovo ir Jono Bukoltų; iš Kauno gub.,
Panevėžio pav., Pasaivio parap. kal-
mo Talasūnų. Gyvena Amerikoje
apie 5 metai. Norėčiau pasimatyti,
arba susirašyt, nes turiu svarbų rei-
kalą.

Mykolas Juzėnas,
2212 So. Leavitt St. Chicago, Ill.

Pajieškau Jono Makauskio, Kauno
gub., Šiaulių pav., Cėpreičiškes kal-
mo, Kurtavėnų parap. 5 metai kaip
Amerikoje. Turiu svarbų reikalą.
Atsiųskite šiuo adresu:

Mikolas Palubinskis,
87 Chester St. St. Thomas, Ont.,
Canada.

Pajieškau savo draugo Jono Pus-
kuniglo, Pentiškių kalmo, Sintautų
gm., Naumieslo pav., Suvalkų gub.
Gyveno Chicagoje metai atgal. At-
siųskite adresu:

Frank Černauckas,
150 W. 39th St., Chicago, Ill.

Pajieškau rubsiuvio, kuris galėtų
atlikti kostumerinį darbą prie vyrų
drabužių. Atsiųskite galima laišku,
ar pačiam. Geram darbininkui gera
vieta.

A. Vilčinskis,
552 Broad St., Bridgeport, Conn.

Pajieškau savo tikro brolio Anta-
no Martinaičio ir sesers Zofijos,
Kauno gub., Raseinių pav., Šimkai-
čių vol., Paserbenių kalmo. Brolis
apie 16 metų, o sesuo apie 3 metai
Amerikoje. Rodosi randasi Pittsburg.
Pa. Jie patys ar kas kitas malonė-
kite duoti žinią adresu

Kazimieras Martinaitis,
797 Bank St., Waterbury, Conn.

Reikalavimai.

REIKALINGAS JAUNAS
VAIKINAS

Į Banką prie ofiso darbo. Turi
būti baigęs Public School
arba ir augstesnę mokyklą. Ge-
ram vaikinui yra gera proga iš-
sidirbti į auštesnę poziciją. At-
siųskite tikrai raštu, nurodant
kiek metų, kokią mokyklą yra
baigęs ir ką dirbęs. A. Olszew-
ski Bank, 3252 So. Halsted st.,
Chicago, Ill.

Reikalauja 25 Mejkų (molderių),
nuolatini darbas, ilgam patenkamos
vietos, nėra jokių kliūčių. Adresas:
Chicago Malleable Castings Co., 12000
So. Racine ave., Chicago, Ill. (West
Pullman).

REIKALINGAS senas žmogus prie
namų darbo. Gaus pilną pragyveni-
mą ir \$15.00 algos ant mėnesio. At-
siųskite į A. Olszewskio Banką,
3252 So. Halsted st.

Reikalauja: Mes norime, kad vi-
sos šautuvinės organizacijos susiren-
ty prie didelės demonstracijos gegu-
žio 30 d. (Vainių Dieną). Rašykite
mums tuojaus, mes jums tinka-
mai apsirūpinsime. Susitarkime vi-
si išvieno.

Kas tik turi kokį seną šautuvą ge-
rame stovyje gali mums parduoti, jei
kalna nėra perbrangl. Adresas:
Suite 813—105 W. Monroe St., Chi-
cago, Ill.

Reikalauja vyro pasidaruoti va-
karais, iš darbo parėjus ir šventa-
dienais; gera proga pasidaryti pi-
nigo iš šalies. Atsiųskite adresu:
Room 11—154 W. Randolph St., Chi-
cago, Ill.

Ant Pardavimo.

GERIAUSIA IR PIGIAUSIA ZEME,
farmos visokio didumo, parduodama
lengvomis išmokėtimis su mažu įmo-
kėjimu. Žemė visa dirbama; pasi-
skubinkite. Adresas:

C. K. Ball,
R. R. 1, Kennedy, Minn.

Į Pardavimą Fordinis Roadster.
Kuogeriausiame stovyje; bus išpa-
dyta; tikrą numallavotą. Šitą au-
tomobilį reikia pamatyti, norint su-
prasti jo tikrą vertę. Parduodama pi-
giai už pinigų. Klausk po num.
3116 So. Union ave., 3-ojas augštas.

Pardavimu "Barber Shop", geroje
vietoje, apgyventoj lietuviams ir len-
kais. Biznis elna gerai. Priežastis:
savininkas nori išvažiuoti į kitą mie-
stą. Atsiųskite: John Juhas, 2902 So.
Union ave., Chicago, Ill.

Pardavimu buferinė ir grosernė ge-
roj lietuvių, lenkų ir kitų apgyven-
tojų vietoje. Biznis išdirbtas per dau-
gelį metų. Priežastis pardavimo—
savininkas turi duo biznesus. Atsi-
šaukti: M. R. Narvid, 732 W. 19th
St., Chicago, Ill.

Pardavimui—Du namai šešias pa-
gyvenimais, šlaunytinė kėrtė 46th
Place ir Wallace gat. Randos \$488.
Pardavėjams reikia parduoti. Par-
dovs už \$3500.
Atsiųskite į pirmą pagyvenimą
4525 Wallace gat.

DIDELĖ PROGA!
Parduodama fotografijų biznis lie-
tuvių ir lenkų apgyventoj vietoje;
biznis išdirbtas per daugelį metų.
Kito lietuvių fotografisto šitame mie-
ste nėra; biznis gerai elna. Kas pri-
mesnis, tas bus geresnis. Atsiųskite
pas: William Chernius Studio,
557 W. Baltimore St., Baltimore, Md.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir
pigiausiai

Persiūnčia Pinigus į Lietu-
vą-Rusiją ir visas da-
lis svieto ir parduoda
Sifkortes

**A OLSZEWSKIO
BANKA**

3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Jei nori pamatyti tikrai
GERĄ TEATRĄ,

tai ateik į

MILDA

3138-42 So. Halsted St.

Cia už 5c matysite gražesnį Teatrą, kaip
vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom:

5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom

10c balkonas, 15c žema.

Prasideda 7 valandą kas vakaras.

Subatom ir nedėliom 2 val. po pietų.

Jei nori linksmi praleisti valandą liuo-
so laiko užmiršti savo nesmagumus, tai

ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

Nevirškinimas,

užkietėjimas, skilvio
nemalimas, sustiru-
sios kepenys ir toki
simptomai, kaip lie-
žuvio apraukimas, apėto netekimas, abėlnas neveiklumas,
mažakraujystė ir skilvio netvarkos padaro ligonį labai ser-
gančiu. Kodėl neimti

SEVERA'S
Balsam of Life

(Severos Gyvybės Balzamas) laiku ir tokiu budu neleisti
ligai toliaus išsiplėtoti? Šio vaisto veikmė yra greita ir lab-
daranga. Jisai yra atstatačios vertės toniku. Jisai padaro
vidurius reguliariškai veikiančiais, paluosuoja nuilsimą, at-
gaivina ligonį ir sumažina priepuolių aštrumą. Jojo rami-
nančioji veikmė daro jį puikiu vaistu pasimainančiame
karštyje ir drugyje. Jisai sustiprina silpnuosius ir yra pa-
tariamas moterims jų sirguliuimuose. Kaina 75c už butelį.

Pilvo Skaudėjimas. Mr. M. Sekhoniak, Co-
paršė mums: "Mano pati turėjo pilvo skaudėjimą. Pa-
ėmus jai Severos Gyvybės Balzamo, skaudėjimas sustojo."

Pirkdami vaistus, prašykite Severos vaistų ir butinai reikalaukite, kad
duotų jums tai, ko jūs reikalaujate. Aptiekos parduos Severos Vaistus.
Jeigu jūsų aptiekorius neturėtų jų vaistų, kurių jūs reikalaujate, tai užsaky-
kite jų tiesiog iš mūsų.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

GARY, IND. TRUKSTA NAMŲ.

Kas turi lotus, ir nori statyti na-
mą, tai dabar laikas—randos bran-
gios, namų žmonės negauna. Aš už-
siimu statymu, suįsėjau paskolą.
kreipkitės į savo tautietį, gyvenu
savame name.

Jonas Misiunas,
1608 Adam st., Gary, Ind.

KIEKVIENAS GALI BUTI
FOTOGRAFISTU.

Ką-tik išėjo iš spaudos
pirmutinė lietuvių kal-
boj knyga, iš kurios
kiekvienas lengvai gali
išmokyti fotografystės
amato. Prisiųskite
\$1.00, o gausite šitą
knygą. Sluntimo lėšas
apmokame.

Adresuokite:
NORTH END PHOTO CO.,
376 Selkirk Ave.,
WINNIPEG, MAN., CANADA.

SUPAŽINDINKITE ANGLUS
SU LIETUVA.

platintindami Dro Jono šliupo
parašytą anglų kalboje knygą
**LITHUANIA IN
RETROSPECT AND
PROSPECT**

išleido Amerikos Lietuvių Spau-
dos Draugija. Kaina—50 centų.

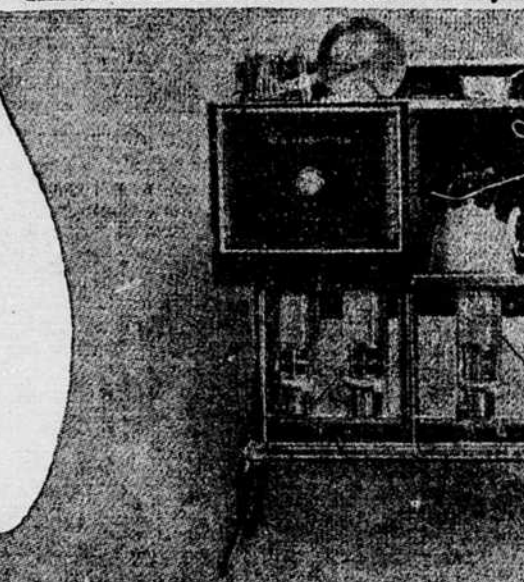
SLA., TMD. kuopoms, draugi-
joms ir knygų platintojams,
imantiems daugiau roties eg-
zempliarių, nuleidžiama tam tik-
ras nuosimtis. Reikalaukite mu-
sų redakcijoje, arba pas autorių,
Dr. J. Šliupą,
1429 No. Main av., Scranton, Pa.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

Turime pilną darbo restauracijos,
fabrikuose ir privatiškuose namuose
Reikalaujame 25 vyrų po \$2.00 į
dieną, nuolatini, svarus darbas dirb-
tuvės vidui per apskritus metus.
Nor'nt darbo atsiųskite

Atlas Employment Office,
6300 So. Halsted St., Chicago, Ill.
3rd floor. Room E.
Telefonas Normal 163.

Gazinio Pečiaus Parankumas su Kerosininu Alijeju

ŽIUREK NAUJOS TOBULYBES MERGINOS

Jinai yra visos šeimynos drauge—vadovė prie geresnio virimo, svaresnės,
vėsesnės virtuvės ir mažiaus darbo.

Jūs rasite josios paveikslą visur languose ir ant stalų geležinėse krau-
tuvėse, rakandų ir abėlose krautuvėse, ir kur tikrai jūs ją pamatysite,
tai ten rasite NEW PERFECTION ALIEJINĮ KEPAMĄJĮ PEČIŲ.
Šis NEW PERFECTION, kaip ir gasinis pečius, suteikia užtikintai šilumos—kiekvienas degėjas
pasiekia pilno kasdienio ir valandė po tam, kai jūs pridėsite degtuką prie knato.
Tai yra Alijejinis Pečius pastovų įpročių. Jis yra visada geras, jis dabar aptarnauja du mili-
jonų laimingų šeiminių—palindydami, kad visose smulkmenose jis yra mokslinai teisingas.
Su greit veikiančiu NEW PERFECTION jūs galite turėti labai žemą, vidutininką arba augstą
lepaus—bile kokio didumo, kurio jūs norite, "kaip gasis!" Tik pasukite liepsną ligi pagėda-
jamam laipnui. Liepsna paliks pastovi, ji neisągs, nei peršimaisys. Nėra jokių sklytė de-
gimo triubų, kurios nuo perkaitimo susiriestų arba išsiskėsų arba užsikimėtų suodžiais. Tokiu
būdu užtikrinta pilnas išdegimas ir saugumas. Nėra jokių dūmų arba kvapnių.
NEW PERFECTION Pečius, kaip augščiausias parodytas, turi savyje keturių degtų pečių. Belp-
eni, Virimo ir Kepimo Pečių—viską kruvoje, ruiminga, pilna virimui prietaisais. Viens patrau-
kimas silpnintojo uždaro pečių Beliepaniam Kejimui. Mažas pastūmėjimas padaro jį vėl pa-
prastu pečiu.

Padaryta 1, 2, 3 ir 4 de-
gtų didumų; taipgi apsi-
aliki 2 ir 4 degtų pečių
su Prietaisais Beliepaniam
Kepimui.

Pardavimu geležinėse ir
abėlose krautuvėse arba
kur tik jūs pamatote pa-
veikslą NAUJOS TOBULY-
BES MERGINOS.

"Dabar Aptarnauja 2,000,000 Namų"

VIETINĖS ŽINIOS.

(Taša nuo 6-to pusl.)

Sako, gerai užsilaiko. Pereitą nedėdienį sv. Jurgio svetainėje, ant Bridgeporto, buvo vakaras-koncertas. Kalbėjo taipgi p. A. Martus, apie dabartinį Lietuvos padėtinį. Žmonių buvo daug, bet tvarkos buvo maža. Buvo daug tokių, kurie visai nemokėjo žmoniškai laike prakalbėti ir koncerto užsilaikyti: užė, kalbėjosi, po salę stumdėsi, langus barškino, žodžiu tariant, arčiau negu žydų sinagogoj.

Nors buvo nemalonu, bet kalbėtojas buvo priverstas dūti tokius žmones pabarti ir gero užsilaikymo pamokyti.

Vertėtų, kad ir rengėjai tuomi pasirūpintų, nes gera ar bloga tvarka vakaruose daugiausiai priklauso nuo rengėjų sumanumo ir pridabojimo. Tegul kitą syk rengėjai pasirūpina, kad tokios be tvarkės nebutų; tegul jie pratina, mokinia mūsų žmones, kaip reik žmoniškai viešose vietose užsilaikyti.

Ramus.

Kviečia draugijų prezidentus. Šią pėtnytį vakare Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33 rd st., žada atsibuti susirinkimas, į kurį kviečiama tikrai draugysčių, klubų ir kuopų valdybos: prezidentai, sekretoriai, kasieriai ir t. t.

Susirinkimo pradžia bus apie 8 val. vakare. Jokių aukų nebus renkama ir įžanga uždyka. P-as Martus, neseniai sugrįžęs iš Lietuvos, nori pats papasakoti draugysčių valdyboms labai svarbių dalykų apie Lietuvą ir apie amerikiečius.

Kas tik yra bile kokios draugystės, klubo ar kuopos valdyboj, gali viršmėnėti susirinkimui ateiti.

Vakarelis. TMD. 22-oji kuopa rengia gegužinį vakarelį šią subatą, gegužio 20 d., Aušros svetainėje, 3001 So. Halsted st. Vakarelis programa susideda iš žaidimų, šokių, deklamacijų ir kitų pamarginimų. Visiems atsilankiusiems svečiams bus dalinamos užduky TMD. išleistos knygos. Įžanga vyrams 25c, o moterims—15 centų. Ateikit ir savo draugus atsiveskit.

Valdyba.

Vakarelis. TMD. 28-ta kuopa ant West Side geg. 13 d. turės gražų ir smagų šeimynišką vakarelį. Kalbėjo A. Stankunas, P. Zalatorius, V. Lenkauskas; S. Krinkas deklamavo.

Sumesta aukų nukentėjusiems nuo karės \$11.70.

Englewood. TMD. 65-ta kp. ketverge gegužio 11 d. laike priešėiminį extra susirinkimą, kuriame apkalbėta TMD. organizacijos priešėiminiai reikalai ir TMD. likimas bei raštų leidiniai; taipgi valdyba pakvietė narius išreikšti, savo nuomonę kokie raštai būtų tinkamesni TMD. organizacijos nariams. Po apsarstymui pasirodė, kad daugiausiai pageidaujama amatų, bei pramonės vadovėlių, žemdirbystės, bei gyvulių auginimo ir valgių gaminimo, ir kaip užlaikyti švaresnius namus nuo visokių gyvulių, arba jiems atsiradus, kaip juos lengviau pašalinti, kokie nuo jų vaistai, kaip jie vadinasi, angli bei lotynų kalba.

Buvo ir daugias įvairių svarstymų, paliečiančių TMD. organizaciją, bet kur čia juos visus atsiminti. Be-to išrinkta ir atstovė į seimą, p-lė, M. Radzevičiūtė, kuri atstovaus dvi kp. butent TMD. 65-ta kp. ir SLA. 182 kp.

Išleidimui atstovės į seimą abi kuopos nutarė surengti šeimynišką vakarą. Kaip teko sužinoti, yra paruoštas tam tikras ir programos, kuris susideda iš kalbų, deklamacijų ir muzikos karnelių; taipgi bus ir Stepuko brolis, kuris pasizadėjo dalyvauti su savo juokingais spjūčiais. Taigi kviečiama kuo daugiausiai atsilankyti, nes bus galima išgirsti daug to, kas dar nebuvo girdėta iki šiolai. Išleistuvės bus subatoj gegužio 20-tą d. 7:30 vakare J. Bankaus svetainėje, 8430 Vincennes ave.

Įžanga 25c ypatai. Norintieji dalyvauti malonėkite išanksto kreiptis šio adresu: V. Bigielienė, 8409 Kereford Ave. Phone Stewart 9325.

S. A. K.

PIRKITE NAMUS.

Kiekvienas sveikas darbininkas gali ir privalo turėti savo namą.

Kodėl? Todėl, kad neturintis namo nei nepasijunta, kaip jo sunkiai uždirbti pinigai sudyla ir nieko neuzėdija, o pilies namą, nei repasijunta, kaip greitai jį išmoka ir turi savo ločną namą ir tokį žmogų visi guodoja, vadina Chicago ukėsu ir niekas nesibijo su juom reikalus turėti, o neturintį vadina randauninku, ar būdingierium, ir su juom nieko bendro nenori turėti.

Pirkti namą dabar yra geriausias laikas. Kodėl? Todėl, kad dabar darbai visur gerai eina, ir toliau žada dar geriau eiti. Ir štai kodėl. Amerika dabar turi daugybę kontraktų su Europa padirbimui amunicijos, automobilių, drabužių, ir kitų dalykų, kurie ims daugia metų laiko. Tokiu būdu darbo Amerikoje bus dabar daugiau kaip kada nors buvo.

Šimet taipgi bus rinkimai naujo prezidento. Be abejonės bus išrinktas republikonas, o kada tik buvo republikoniška valdžia, visada Amerikoje buvo geri laikai. Taigi ir vėl turėsime gerus laikus, jeigu gausime republikonišką prezidentą.

Atminkite, kad kaip tik laikai eina geryn, tai ir properčių kainos eina augstyn. Ir todėl tai dabar yra geriausias laikas namus pirkti, kol yra pigūs, o paskui parduoti su geru pelnu, kada kainos pakils. Bet atminkite, kad properčių kainos kyla tikrai geroje biznio vietoje. Geriausia biznio vieta yra tai Bridgeportas. Svarbiausia biznio gatvė yra Halsted. Jei norite ant pirktų properčių uždirbti, tai pirkite jas ant Bridgeporto, ne laukuose.

Mēs turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame lengvesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte pirkti.

Čia Paduodame Tiktai Keletą iš Jų.

134 2 augstų medinis namas prie Emerald Ave., arti 82—ros Str., 2 pagyvenimais po 3 rūmus, gasas, atneša randos \$182.00 i metus. Kaina \$1,750.

135 Lotas prie Emerald Ave., arti 82 Str., Kaina \$30.00 už pėdą.

136 2 augstų medinis namas prie Emerald Ave., arti 82 Str., fundamentas mūro 2 pagyvenimais po 6 rūmus, išeinamosios vietos, gasas, maudyklės, cementuotas ponamis, atneša randos \$432.00 i metus, Kaina \$3,250.

137 2 augstų medinis namas prie Emerald Ave., arti 82 Str., 2 pagyvenimais po 4 rūmus, išeinamoji vieta, atneša randos i metus \$276.00. Kaina \$2,250.

138 6 rūmais murinis "Namelis" prie Lowe Ave., arti 33—čios Str., maudyklė, išeinamoji vieta, gasas, elektra, vasarinė virtuvė apačioje, porčiai, šilts vanduo, atneša randos i metus \$300.00. Kaina \$3,000.

139 Namas prie Forest Ave. arti 31 Str., Kaina ..\$3,500

140 6 rūmais murinis "Namelis", gasas, išeinamoji vieta, didelis ponamis, atneša randos \$180.00 i metus. Kaina \$1,800.

141 2 augstų medinis namas prie 65 str., už Kedzie Ave., geroje vietoje, 2 pagyvenimais po 4 rūmus, gasas, išeinamosios vietos, šildomas garu, atneša \$334.00 i metus randos. Kaina \$3,650.

142 2 augstų medinis namas ir du tušti lotai prie 44-tos ir Wallace str. Kaina \$3,750.

143 2 augstų medinis namas prie Throop str., arti 28 str., 2 pagyvenimais, atneša randos i metus \$348.00. Kaina \$2,850.

144 3 augstų murinis biznio namas prie Halsted ir 35-tos str., storas ir 4 pagyvenimai du po 4 rūmus ir du po 5 rūmus, išeinamosios vietos viduje, labai geroje biznio vietoje, atneša \$960.00 randos i metus. Kaina \$8,500.

145 2 rūmai murinis namelis, išeinamoji vieta, gasas, atneša \$20.00 randos i mėnesį. Kaina \$1,900.

146 2 augstų medinis namas prie Wallace street, arti 37-tos. Dviem pagyvenimais po 4 rūmus, išeinamos vietos, gasas, porčiai, atneša randos \$22.00 i mėnesį. Kaina \$2,000.

147 4 rūmais namelis, prie Lowe avenue, arti 31-os, gasas, išeinamoji vieta, atneša \$216.00 randos i metus. Kaina \$2,000.

148 Kampinis mūro namas prie Lowe avenue, 3 augstais, du storai ir 4 pagyvenimai, išeinamosios vietos, gasas. Atneša randos i metus \$900.00. Kaina \$9,000.

31 2 augstų murinis namas prie Emerald ave., arti 28 str., 5 pagyvenimai, ir vienu pagyvenimu su daržine namas užpakalyje, išviso 6 pagyvenimai, kiekviename pagyvenime išeinamoji vieta, gasas ir t. t., duoda \$612.00 randos i metus. Kaina tiktai \$4,500.

113 2 augstų namas, murinis prie Parnell ave., arti 37 str., 2 pagyvenimai, duoda randos i metus \$264.00. Galima įnešti \$200.00, o likusius išmokejimo. Kaina tiktai \$2,300.

114 Murinis namas dviem mažais pagyvenimais prie 32 str., arti Lowe ave. \$300.00 imokėti, o likusius išmokejimu. Kaina \$1,000.

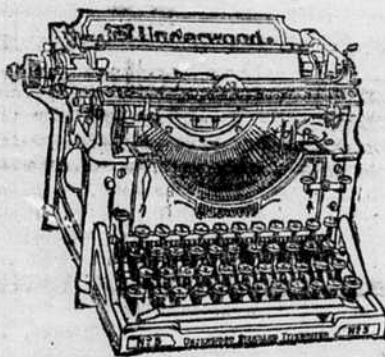
115 2 augstų murinis namas prie 34 str., arti Auburn ave., 2 pagyvenimai po 6 rūmus, išeinamosios vietos, gasas, getame padėjime, atneša randos i metus \$432.00. Kaina \$5,000.

120 2 augstų medinis namas prie Western ave., North Side, arti North ave., 4 pagyvenimai po 4 rūmus, ponamis, palėpis, porčiai, išeinamosios, gasas, atneša \$600.00 randos i metus, labai lengvu išmokejimu. Kaina \$4,200.

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St., Chicago.

NUSINUOMUOKITE

Underwood
Rašytuva
Pageidaujamas tų, kurie žino mašinos vertę.

Daugiausiai vartojamas didžiausių korporacijų ir visų geriausių operatorių.

"Tai mašina, kurią tų galų gale nusipirksi."

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis
Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Sios dvi salės yra Mildos Teatro name.
Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Joje amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Šioje atsibuvo didesni bali, bankietai ir šokiai.

Didesniem baliu, ant kurių laukiama skaitlingesnės publikos, yra parsamdomos abidvi salės. Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir stalai-svečiams pasėdėti, smagiai ir ramiai su savo draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyti, o augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pasisukti.

Kainos Parsamdomum Sekančios:

VIENA SALE.

	Šiokioms Dienoms	Subatomis ir Sventomis Dienomis
Paprastiem šokiams (baliu)	\$10.00	\$15.00
Baliu su programu, nevartojant gėrimų...	14.00	20.00
Baliu su programu, gėrimus vartojant	15.00	25.00
Baliu su programu ir gėrimus vartojant ..	20.00	30.00

ABIDVI SALĖS VIENAM BALIUI.

Baliu su programu, gėrimus vartojant

Baliu su programu ir gėrimus vartojant

Draugijų reguliariškiem mitingam

Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį.

Jei reikia, gali turėti kuklią virtuvę, torėkas, peilius, šaukštus, staltieses ir t. t. už primokėjimą \$5.00 extra.

Parsamdomum kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

PRANEŠIMAS

Gerbiamajai publikai šiuomi pranešu, jog aš perkėliau savo Real Estate Office iš Depositors State and Savings Bank ant Town of Lake į savo naują namą po No.

3133 S. EMERALD AVE.

Pasitikiu, jog visi tie, kurie nori pirkti, arba parduoti namus, at lotus, pasiskolinti pinigų, padaryti raštus, ar išsiurinti bile kokį turtą, nepasigalės, atėję pas mane.

Pirkdamas, parduodamas ir statydamas naujus namus per pereltą 10 metų įėjau nuodugniau supratimą ty reikalų ir šita patyrimą pavidu naudai mano kostumerių.

Kad turitu didelį pasiskyrimą visokių properčių ant Bridgeporto, Town of Lake ir kitose dalyse Chicago, kiekvienam, turėjusiam su manim reikalus, yra nuo senai žinoma.

Todėl, budamas gatavas kiekvienam visada patarnauti, pasilieku. Su pagarba

J. J. HERTZMANOWICZ

3133 SO. EMERALD AVE.

TEL. YARDS 1311.

Pavasarinis Atidarymas.

Mūsų krautuvė yra pripildyta naujosios mados Siutais ir pavasariniais Kautais taip, kad kiekvienam galime pritaikyti kaip užsisakymu daryta. Mūsų kainos nuo \$10.00 iki \$30.00, geriausių materijų ir garantuojame spalvą visų drapanų. Jei pas mus pirktas netinka, tai mes apmainome, arba pinigus sugrąžiname. Taigi gali likėti, kad nebusi prigautas.

Mūsų krautuvėje randasi vyrų ir vaikų apredalai, taipgi pilna eilė auksinių daiktų.

Krautuvė atdara: Utarninke, Ketverge ir Subatoj iki 9:30 valandai vakare.

Nedėliomis iki pietų.

VIENA KAINA VISIEMS.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Olszewskio banko name.

VYRKŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mēs neesame bankieriai, bet mēs gvarantuojame Tamstai sušėdymą 50% ant Tametos pinigų, nusiperkaut sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus slutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus slutus parduodame po \$5.00 ir brangiaus. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiaus. Valkų sluti \$2.50 iki \$7.00. Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO, ILL.

Storas atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis atdaras iki 11 val. vakare. Nedėliomis—iki 6 val. vakare

TIKTAI \$2.50

NEPRALEISK ŠITOS NEGIRDĖTOS PROGOS.

KAM LEIDI SLINKTI SAVO PLAUKAMS?

Neturėsi daugiau kalbunuoti, rėvų, krantinčių, pleiskanuotų, apmirusių, žodžių—ligiųjų plaukų—ko turėtu, jei visuomet gėdinties, nes tas daro Tau nepasakomą nemalonumą—jeigu tik umai pradėsi vartot mūsų sušėdymus plaukams vaisius "Dermafuga". Geresnių plaukamų vaistų už "Dermafuga" nėra!

"Dermafuga" padarys tą, kad Tavo plaukai bus tankūs, švelnūs ir skaisūs! Oda Tavo galvoje bus tyra, pleiskanos išnyks ant visados o plaukai niekad daugiau neslinks. Būsi patenkintas savo plaukais! Ne žūrėsi. pavydėk kitų puikiems plaukams, nes pats gali turėti dar dailesnius! Reikalaujant prisigysime Tau pačio suvis dykai išbandymui "sampilą". Prisiųsk 10c stampomis persiuntine lėšų, gausi išbandymui dėžutę "Dermafugos" veltui, sykiu ir brošiūrą užvardytą: "Puikūs Plaukai".

ARGIL SPECIALTIES CO. Dept. L

P. O. Box 37, Philadelphia, P

PRINCE JEWELRY CO. Dept. 112,

1529 Minford Pl., N. Y. C.

REIKALAUJA DARBININKŲ:

25 šerdžių dirbėjų (core makers); taippat merginų mokintis šerdies dirbti. Gera mokeskis, nuolatinis darbas, jokių klūčių.

Chicago Malleable Castings Co.

12000 So. Racine ave., West Pullman,

Chicago, Ill.

Tikrasis Telefonavimo Budas.

NORĖDAMAS gauti geriausias pasekmes, kuomet telefonuoji, nemurmėk sakydamas operatori numerį, neleisk por aišius to, ką ji atkartoja, nekalbėk prie savo telefono kadri toli laikydamas lūpas nuo jo.

Tikrasis budas paduoti numerį operatori tai pasakant jį aiškiai ir ryškiai, išklausanč jį atkarto tuo numerio ir pripažįstant jį, o paskui kalbant tiesiog į telefoną, pridėjus lūpas arti prie perduotuvo su visa atyda telefoniniam pasikalbėjimui.

Telefonavimas tikruoju būdu gelbsti patarnavimui būti veikmingesniu.

Chicago Telephone Company

Bell Telephone Building

Commercial Department

Official 100

